

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Hat óra 2 frt 50 kr.
Három óra 1 frt 25 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
kötésért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
Velünk összekötöttben levő hirdető-írdák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

→→→ vasárnap reggel. →→→

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

5295. sz. Bars megye alispáni hivatalától.

Bars megye törvényhatósági bizottsága Aranyos-Maróthon a megye székhelyén fennálló megyei kórháznak újja építését elhatároztán, ezen építkezésnél szükséges kőműves-, ác-, asztalos-, lakatos- s minden előforduló kiviteli munkára együttesen pályázat nyitattik.

Az összes kiviteli költségek.

A főépületre . . . 17697 frt 84 krban
A melléképületre . . . 5042 frt 46 krban

Összesen: 22740 frt 30 krban

vannak előíranyozva.

A tervek, a költségvetés, és a részletes feltételek Ar.-Maróthon a kórházi gondnokságnál betekinthetők.

A pályázat írásbeli zárt ajánlat útján történik, mely ajánlathoz: a költségvetésileg megállapított kiviteli összegnek 5%-tőlja vagyis 1137 frt óvadéku készpénzben melléklendő.

Az írásbeli zárt ajánlatok folyó 1886. évi május hó 8-ik napjának 10 órájáig Bars megye alispánjánál beadandók.

Pénzbeli óvadék nélkül és a kitűzött határidőn túl ajánlat el nem fogadatik.

Ezen munkálathoz a megye által beszerzett és az építkezés helyszínén összerakott 435 $\frac{1}{2}$ köbméter kő a beszerzési áron 544 frt 38 kr, vállalkozóknak átadatik.

A megyei törvényhatósági bizottság s annak megbízásából a kórházi választmány fentartja magának azon jogot: hogy a pályázók közül tekintet nélkül az ajánlatokra szai adon választhat.

Ar.-Maróthon, 1886. április hó 21-én

Máriássy m. k.,
alispán.

Alévai Stefánia-árvaház.

A megváltás magasztos ünnepén, — midőn a szeretet-vallás Teremtője a világ boldogításáért életét áldozá fel — lehetetlen, hogy a nap jelentőségének tudatában, ne érezzünk vágyat mindannyian a szeretet nemes erényének gyakorlására.

A keresztény-világ „aleluá“-ja milliók hála-imájával olvad egybe s ál-

dást kér mindazokra, kik szeretetükkel eltörték a bűnt.

Ily hála-imát rebegnek az árvák szülői az égben gyermekeik második szülőiért, kik — nemes szívük sugallatából tömörülnek s összegyűjtve a paloták elhullott morzsáleit és a jó szívek könyöradományait — sietnek kiragadni az árvákat az éhhalálból.

Hála a szeretet Mesterének, ma már számtalan egyesület árasztja szét a humanizmus éltető sugarát! — Ezekre megy azon kisdetek száma, kik a nyomor, vagy bűn örvényéből kiragadtatva a jótékony egyesületek segítségével mentetvén meg az életnek, hogy a társadalom hasznavehető tagjaivá váljanak.

Csak nem rég ünnepelte meg a magyar gazdasszonyok országos egyesülete fennállásának 25-ik évfordulóját, mely egyesület fennállása óta 400 árvát adott vissza az életnek; kikből — ki tudja — ha az egyesület védőszárnyai alá nem kerülnek, hány élet aludt volna ki inség folytán penészes szalma-zugolyban, vagy hány merült volna el a bűn iszapjában!?

Barsvármegyének is van egy háza, melyet a szeretet alapított, ez a lévai „Stefánia-árvaház.“

Alig pár év előtt nyílt meg székhelyi Mailáth Istvánné, szeretett főispánunk fenköltlelkű nejének vezetése mellett: már is 15 árva nyert menhelyet benne.

Az árvaházat a lévai jótékony nőegylet tartja fenn, de fájdalom korlátolt anyagi viszonyai nem engedik, hogy a tömegesen jelentkező s felvételért sirva könyörgő árvák mindegyikének kérelmét teljesítse.

Képzhetjük az árvaház vezetésével megbízott jó lelkű hölgyek fájalmát, — midőn az epedő remény-nyel oda vánszorgott árvák előtt — jövedelmi forrásainak szűk volta miatt — kénytelen bezárni kapuit!

Van egy másik neme a szépségnek, mely sohasem kerül a lomtárba — s miután már benn vagyunk a ruhahasonlatokban, tehát elmondhatom, hogy amazok hasonlítanak a báli öltönyökhöz, melyek oly szépek, csilognak, ragyognak, de egy éji tánczolás után eltérve farkas-tétetnek; — emezek pedig egy jó farkas-bundához, mely legalább is egy életen át eltart. S ez utóbbiak a lélek szépségei, a jóság, az ártatlanság, nemes lelkiség, melyek nem avulnak el, mint a testi bájok, melyeknek leveleit nem fosztja le az első őszi dér, hanem virágoznak még a hideg télben is és hajtanak friss, zöld-színű leveleket.

E szépségek örök zölddel koszorúzzák meg birtokosnőjüket. Az erény eme farkas-bundája megbecsülhetetlen meleg ad akkor, mikor az életnek fagyos tele beáll, künn fáznak az emberek, a jó anya pedig összegyűjti kedves kicsinyeit s betakarja őket ezzel a meleg bundával és ez megóvja őket, a drága kincseket, minden hidegtől.

Jaj akkor az olyan nőnek, ki mindig csak csillogó báli ruhában álmodozik s a kit az ég nem áldott meg az erény bundájával! . . .

De Gyöngyike akár kereskedést nyithatna belőlük, annyi van neki.

Azonban . . . ovakodjunk a szépségektől! Még azt hinné valaki, hogy szerelmes vagyok bele s nem adna hitelt szavaimnak, — mert a szerelmes mindig illetéktelen bírja ideáljának.

Vajjon ez árván maradt szegénykék lehetnek-e más vigaszhelyet?!

Talán —; hiszen a szeretet-vallását valljuk mindannyian, a társadalom pedig a segélyért könyörgőkkel szemben kötelezettséget mér reánk! — Szomorú biztatás! Az élet iskolája azt mutatja, hogy az árva a bizonytalan sorsban házról-házra járva megromlik, elzüllik.

Egyedül az árvaházak pótolják némileg a szülőket.

Tömörülünk tehát mi is, a megváltás magasztos fogalma gyujtsa lángra szíveinket s szeretetünkkel forduljunk a lévai „Stefánia-árvaház“-hoz, — hogy erőben gyarapodva odaképesítsék: miszerint Barsvármegye területén az anyátlanná vált ártatlan teremtéseknek szeretettel tárhassa fel kapuit!

Iskolai zászlóaljok.

A pozsonymegyei tanítók hegyentuli egyesülete az április hó 8-án tartott malackai közgyűlésén figyelemre méltó javaslatot tárgyalt. Ardényi Dezsőnek a „Pozsonyvidéki Lapok“ derék szerkesztőjének javaslata az, az iskolai zászlóaljok felállítása tárgyában. E javaslat szerint az iskolai zászlóaljok a népfelkészítő részét képeznek, a minnek keresztülvitele céljából a javaslat az ország összes tanterületeivel közöltetni határozatott, az országgyűléshez pedig feliratot intézend a közgyűlés.

Közöljük mi is az egyhangulag elfogadott javaslat pontozatait, melyek behatóan ismertetik az iskolai tanzászlóaljok intézményének jelentőségét, szervezetét és célját. — A javaslat a következő:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy az iskolai zászlóaljakat a) elvileg helyesnek, b) gyakorlatilag valósíthatónak tartja.

2. Ehhez képest testileg megközelítőleg alkalmas tanító a tanítóképzésben megfelelő elméleti és gyakorlati oktatást

A fentebb elősorolt szép tulajdonságokban bővelkedő Gyöngyike, daczára anyagi miveltségének, még sem kerülhet ki azt a járványos betegséget, mely a világ teremtése óta pusztit az emberiség között, nem a himlőt értem, vagy a kolerát, hanem a szeretet; rajta is megesezt, hogy beleszerelt egy fiatal emberbe.

Hogy miért szeretett bele? azt felesleges kutatni, aztán igazat megvallva, nem is tudnám megmondani; mert a férfi szem más férfiban nem veszi észre a szeretet gerjesztő tulajdonságokat. Elég ahoz, hogy Gyöngyike szeretett és viszont szeretett. Csak hogy mig kedvese Pesten tapodta a kövezetet, ő a vármegyének egy kis városában unatkozott.

Higgyék el olvasóim, abban a városban az embernek szerelmesnek kell lenni, különben agyonunná magát.

Gyöngyike is meglehetősen unatkozott, annál inkább, mert a farsang már elmúlt s beállt a bőjt . . .

Az unalomnak legközelebb álló orvos-szerp a gondolkodás, ha pedig az ember szeret: a gondolkodás ábrándozásá fajul.

Az emberi agy hasonlít a galambházhoz, melyből folyton ki s beröppennek a gondolatok, rövidebb vagy hosszabb ideig pihenve meg benne.

Egykor Gyöngyike egyedül ült szobájának sarkában egy sötét zöld karszéken, agyaeskájának galambházába betolakodott egy rút, fekete halálmadár, kiüzé onnan a szelid, kedves galambokat és garázdálkodni

nyervén, örmesteri rendes évi fizetés, egyenruha illetmény és szolgálati oldalfegyver engedélyezése mellett, tiszthelyettesi ranggal a magyar népfelkélési csapatállományba lép s tanítói működésének egész tartamán ezen csapattestnek tagja marad.

3. A tiszthelyettes tanítók a) osztályait, esetleg az egyesített osztályokat tankötelezettségük tartamán, b) az ismétlő osztályokat bezárólag a 16. éves életkorig, c) végül az ismétlő iskolából kikerült 16—18 éves ifjakat hetenkéntre megszabott órákban egyenként, úgy külön csoportokban és egységes csapattestekben elméletileg és gyakorlatilag egyaránt fokozatos előkészítéssel be fogják vezetni a hadtudomány alapelveibe és különösen tornászat, menetelés és játékgygyver kezelésmeni ügyessége által képessé fogják tenni növendékeiket arra, hogy:

4. éltük 18-ik évét betöltve, a növendék fiatal ember a) elméletileg kiképezve, b) gyakorlatilag megedzve, a népfelkélési keretek törzséből kizemelt s tisztí szemlék által ellenőrzött népfelkélő veterán altisztek vezetése alatt hetenkéntre kijelölt órákban, s évi 8—8 napon külön gyakorlatokban, a valóságos fegyver kezelésére és különösen a czéllövésben olykép képeztessek ki, hogy:

5. 21 éves korában a rendes hadsereg állományába besoroztatván, a fiatal férfi 1 $\frac{1}{2}$ —2 év alatt elsajátíthassa azon elméleti és gyakorlati készültséget, melynek elsajátítására ez időszereint 3 év van szabva.

6. Háboru esetén a tanító tiszthelyettes a népfelkélési csapatokba sorakozik s ott szakaszparancsnoki, esetleg magasabb megbízatásokat végez.

7. A szolgálatra testileg alkalmatlan tanító leányiskolához osztatik be; a kor miatt tényleges szolgálatra nehézkes tiszthelyettes tanító pedig helyhez kötött megbízásokra fog fölhasználtatni.

8. Átmeneti intézkedés. Az iskolai zászlóaljok intézménye egyelőre azon területekben szerveztessék, hol a nép-elem testi fejlődésének legjobb próbájakép a

kezdett benne, a szép leánynak — ezek láttára — ilyen dolgok jutának eszébe:

Ah! Aladár, Aladár, miért nem vagy itt mellettem, hogy vigasztalnál szomorúságomban? Miért nem jöhetsz te ide, vagy miért nem mehetek én hozzád, hogy mindketten boldogok lehessünk? . . . Mikor utoljára nálunk voltál, én itt ültem ugyan ezen zöld karszéken, te pedig mellettem és oly szépen néztél szemembe, oly hevesen szoritád meg kezemet és annyiszor elmondád, hogy szeretsz, s én oly boldog valék! . . . És most? itt ülök ugyanazon helyen, ugyanazon érzelmekkel szívemben, nincs senkim, a ki szemembe nézne, a ki kezemet szoritáná, a ki elmondaná, hogy szeret s kinek én is elmondanám, hogy szeretem! . . .

Egyedül, elhagyatva ülök itt ebben a zöld karszéken, a mig te messze vagy tőlem: Pesten . . . ah! Pesten . . . Én itt unatkozom s te ott talán mulatsz? Én egyedül vagyok, te társaságokban élsz és ott találkozol sok férfival és nővel . . . ah, nővel is! Igen és Pesten egy szép nő van, ki tudja nincs-e ott is egy kedves . . . nincs-e ott is, a ki szeret, nincs-e ott is egy — zöld karszék? Ah igen! — Pesten sok zöld karszék lehet s te már ugy megszoktad a zöld karszékeket! — ki tudja, nem ülsz-e e pillanatban egy másik nő mellett, nem szoritod-e meg a kezét, mint egykor az enyimet és nem mondod-e neki, hogy szereted? . . . Oh borzasztó gondolat! sőt emlékezem, hogy egyszer feldicsérted előttem Széplaknyét . . . ah, te

TÁRCZA.

Gyöngyike regéje.

Még alig olvastam novellát, melynek hősnője, legalább egyszer angyalnak ne lenne nevezve. E szót oda illesztik boldog, boldogtalan mellé s azért én egy ideig haboztam is, oda tegyem-e Gyöngyike neve mellé e valóban szép hangzású jelzőt? Oda teszem biz én, mert reá illő szó hamarjában nem jut eszembe s egyszersmint figyelmeztetem önöket tisztelt olvasóim, hogy ne gondolják őt olyan hétköznapi közönséges novellai angyalnak . . . a világért sem! Gyöngyike a szó szoros értelmében az s e szavaimnak annál inkább hitelt adhatnak, mert nem tartozom udvarlói közé s így nincs okom neki bókokat mondani.

Gyöngyike szép, de ne kívánják önök, hogy részletezzem szépségeit, mert ha leírásom nem sikerülne tökéletesen: a hűtlen másolás bűnébe esném, ha pedig képes volnék őt híven leírni, élénken szemek elé állítani önöknek szépségét: akkor Gyöngyikét az utczán is megismerné mindenki, mert ő egyetlenegy a maga nemében.

Igen! de mi a szépség? ruha, mely a viseléstől idővel elkopik, az egész különbség az, hogy az egyik rövidebb, a másik hosszabb ideig tart, de szomorú végét egyik sem kerülheti el. Hogy Gyöngyike bájai tartósak-e? ezt megítélni nincs hatalmamban, mert eddig még csak igen rövid ideig tartottak, lévén az én kedves barátnőm mindössze tizenhat éves.

Mai számunkhoz félv melléklet van csatolva.

hadsereg kívánta évi ujoncz állomány a negyedik korosztály behívása nélkül kiállítható.

9. Az így kiszemelt avagy ezekkel összefüggő területeken működő tanítók átmenetkép szünidei tanfolyamokon fognak állami költségen tiszthelyettesekké képeztetni.

Pozsonyi.

Az időjárás.

Az időjárás szeszélyes, olyan mint a nagy uri kegy, egyik pillanatban reánk mosolyog, a másikban dermesztő s az ember bárhogy törí magát, furcsa járását csak nem találja el. — Legyen az bár hány száz éves jövendölés, avagy Herschel csillagvizsgáló jóslata, vak tapogatódzás az egész. Még az időjárásról kötött magyar közmondások sem bizonyultak valóban megczáfoltatlannak. — A magyar gazda azt mondja: „Sok hó, sok buza,” hogy mennyibe igaz, azt a lefolyt hat év ugyan megczáfolta, mert bizonytalan csak hírből kaptunk, mégis volt türehető mennyiségű gabonánk. — Azt is mondják: ha sok hó esik, sok bor terem, kötve hiszem, mert bizony volt elég esztendő sok hóval, alig termett egy kis sziv erősítő, volt száraz tél és megmutatta, hogy bort termelt eleget.

Van azonban több regulája az időjárásnak és a föld termésére népünknek, melyek „paraszt regulák” czimén fordulnak elő, ezek közül ide iktatok néhányat t. olvasóimnak, ha hinni akarja higgye; azonban nemzetünket mentse Isten ilyen bizodalmasoktól.

Január 1-ső napján, ha szép reggeli pir van, nagy zivatar jó nyomorúsággal.

Ha fénylik a Vincze, telik a pineze.

Ha Pál napja szép, jó évre mutat.

Ha gyertyaszentelő napja szép, hosszú lesz a tél.

Ha 40 vértanu napján fagy, még negyven napig fagy. Ha lágy, jó esztendő lesz.

Ha a Gergely zord, kibúvik a róka lyukából, ha nem, még 14 nap marad benn.

József napján szép idő, jó esztendőt jövendöl.

Száraz márczius, esős április és hűvös május, ez év termésében, buzában és borban dus.

Ha a pacsirta hamarabb megszólal, mint a szőlő levele indul, jó év lesz.

Fülöp, Jakab napján eső, termékeny, évre mutat.

Juniusban Medardusi eső még hat heti esőt hoz.

Medárdkor vess lent, ültess káposztát, bőven terem.

Julius. Ha a hangyák feljebb építik lakásukat, korai és hosszú tél lesz.

Augusztus. Ha Lőrincz napja szép, kedves ősz lesz, ezután való nap a fa többé nem nő.

Milyen a szeptember, olyan lesz a márczius.

Októberi eső jó évet hoz, ha falevelek nehezen hullanak, erős tél lesz.

Novemberi Márton napi lud melle ha fehér, sok hó lesz. András napi hó, vetésnek nem jó.

Decemberben, ha a tejt fényes, jó aratás lesz.

Szél karácsonykor, sok gyümölcs.

Számom ily regulája van a népnek minden hónapról, melyeket azonban már feleslegesnek tartottam felsorolni.

Én csak azt mondom ezekre, sokszor igaz; többször nem teljesedik be a várt idő. Ezért ilyen jövendölésekre józan gondolkodású ember alig ad.

Azonban az idei tél csakugyan kielégítette azokat, kiknek nem volt kedves az elmúlt hat év téli idője, szánkázhattak, korcsolyázhattak.

Néhány adatot felhozok még néhány rendkívüli téli időjárásról, melyeket a történet feljegyzett: 443, 605, 670, 717, 764 és 801 Kr. u. évek oly rendkívüli hidegek és hosszantartók voltak, hogy a Fekete tenger befagyott, a farkasok az erdőben nem találván prédát, egymást emésztették fel. — 821, 823, 859-ik években az Adriai tenger fagyott be, 992, 1092, 1125, 1334, 1400, 1608, 1706, 1709-ik években borzasztó hidegek voltak, úgy, hogy Delisle thermometruma Párisban 175⁹/₆ fokot mutatott, 1716, 1726, 1729, 1740-ben ugyanazon thermometer Berlinben február 7-én 167¹/₂ fokot mutatott, Londonban január hóban 166 fok volt, 1766-ban pedig 172 fok hideg volt Berlinben.

Igen lágy telek voltak: 1882-ben, midőn a gyümölcsfák gyertyaszentelő napján gyümölcsösök voltak, 1585-ben pedig huszonnégy évvel volt a gabona, 1625-ben pacsirták már januárban szóltak; 1680, 1691, 1722, 1756, 1763-ban szintén oly enyhe telek voltak, hogy téli ruházat felesleges volt.

E század is elég kemény és enyhe telen tud fehutatni, melyet a jelenkor népei többnyire ismernek.

Az tény, hogy bármilyen telünk volt is, az emberi jóslatok kevésbé teljesültek, a világ fentartója kezeibe van letéve minden áldás és csapás.

Benne bizókat nem hagyta el, de az önféjű okoskodók már sokszor kárukat vallották, ha az időjárásban bíztak.

K. M. Gy.

bizonyosan öt szereted, engemet elfeledtél s most mellette ülsz . . . sőt talán meg is esőkölsz! stb.

A szerelmesben mindig van hajlam a hypochondriára s az unalom szülte melaság alkalmat nyújt e betegség kitérésére. Gyöngyike lassanként úgy beleerőltette magát a legfájdalmasabb gondolatokba, hogy végre hinni kezdé, miszerint csakugyan szerencsétlen.

E hit erőt vett rajta s a szegény gyermek egész melakórságba esett.

Borzasztó volt ránézve az a gondolat, hogy akit ő tiszta szívűnek első szentlángjával szeret, az őt megcsalja és menekülni iparkodik e gondolatától: eszközt keresett, mely által megszabaduljon szenvedéseitől. Eszébe jutott ez a kegyetlen szó: meghalok, megölöm magamat. — Hiszen az öngyilkosság most úgy is divatban van, a mit annyi ember meg mer tenni, abban nem is lehet valami borzasztó, sőt jónak kell lennie, különben rég fölhagytak volna vele az emberek, megölöm magamat; legalább tudni fogja a világ, hogy Ő hűtlen. De mikép? Pisztolylyal? hisz X grófné is ezt használta . . . nem! a golyó összetépi a testet, csupa vér lesz tőle az ember . . . nem! méreggel? ez jó volna, de . . . mégsem, ilyenkor felboncsolják az embert, ő pedig nem tudná kiállani a gondolatot, hogy férfiak levetkeztesék és egy hideg vassal . . . hujh! le a méreggel! Vagy felakassza magát? épen az újságban olvasta tegnap, hogy J. mosónő is így tett . . . nem, ez nem elegáns! vagy egy pakli gyufát egyék meg, ah, annak kellemetlen ize lehet, ő pedig jó koszthoz van szokva, be nem venné a gyomrocskáját! . . . hm, ta-

lán szengőzben megfulladni? igen, csak hogy az egész városban nem kapni szenet, vagy a Dunába ugorni? igen, ha a Duna itt volna, de azért Pestre kellene menni, oda pedig el nem eresztí a papa! stb.

Megfordult Gyöngyikének agyában minden öngyilkolási mód, a miről valaha hallott, vagy olvasott, de egyik sem volt inyére, mindenik ellen talált valami kifejezést. Ki kell gondolni — mondja magában — valami újat, valami olyat, a mi nem fáj és nem csufítja el annyira a testet.

Végre jutott eszébe valami s elhatározá, hogy e módot fogja választani. Délutáni három órákor leült író asztalához és irt három levelet; egyikét szüleinek, másikat egyik barátnőjének, a harmadikat Aladárnak, a hűtlen kedvesnek, a ki miatt most véget vet életének. Épen hat óra volt, midőn a leveleket megírta.

Gyöngyike keblébe rejté azokat, gondolván, hogy majd megtalálják ott, aztán kivett albumából egy arcképet s leült vele a zöldkarszékbe, elnézte azt soká, nagyon soká és minél tovább nézte, annál szomorubb lett, annál jobban megszilárdult benne az akarat, hogy megölöm magamat. Mert hiszen Aladárt olyan nagyon szereti és ez őt megcsalja.

Egy hétre hozzá fogott az öngyilkoláshoz.

Megakarta magát fulasztani s erre legalkalmasabbnak találta azt a módot, hogy száját jól össe szoritja, aztán kezével megmégfogja orrát, ezt is összeszorítja és lélekzetet nem vesz s így rövid idő alatt meg fog halni.

Hiszen csak száját és orrát kell öss-

A magyarországi hitelintézetek országos egyesülete kebelében az a kérdés: vajjon szükséges-e a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézetnek törvényhozási szabályozása? Komoly megfontolás tárgyát képezi. E kérdés mielőbbi megoldására, mely már a nyilvánosság minden terén fejtegetés tárgya volt, az egyesület válaszmánya — valamennyi magyarországi hitelintézethez kérdőívet küldött szept és legkésőbb május 1-ig beküldendő válaszok az egyesületnek május végén tartandó közgyűlésén elő fognak terjesztetni. Tekintve ama nagy érdekeltséget, melyet e kérdés a legszélesebb körökben kellett, a következőkben közöljük a kérdőpontokat.

1. Szükséges-e a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézetek intézményének törvényhozási szabályozása, a kereskedelmi törvénynek a részvénytársaságokról szóló intézkedései gyanánt. Ha igen, mely intézkedéseket javasol e tekintetben?

2. Szükséges-e a takarékbetétivel foglalkozó részvénytársaságokra nézve a részvénytőke minimumának törvényes megállapítása és ha igen, mennyi legyen e minimum?

3. Szükséges-e a takarékbetétivel foglalkozó részvénytársaságokra nézve a részvény névértéke minimumának megállapítása; és ha igen, mennyi legyen egy részvény legkisebb megengedett névértéke?

4. Szükséges-e törvényhozással kimondani, hogy a takarékbetét-üzlettel foglalkozó részvénytársaságok tartoznak az üzleti nyereségből tartaléktőket alkotni és ha igen, mekkora legyen a tartaléktőke aránya az alaptőkéhez? továbbá:

5. Szükséges-e törvényhozással kimondani, hogy a míg a törvényben előírt tartaléktőke törvényes magasságát el nem éri, az üzleti nyereség hányad része esztaltassék a tartaléktőkéhez?

6. Ha a tartaléktőke elérte törvényes magasságát, ennek évi kamatai továbbra is a tartaléktőkéhez esztaltassanak-e, vagy pedig az üzleti nyereségbe beszámíthatók és osztalék gyanánt kioszthatók-e?

7. Szükséges-e a takarékpénztári üzlettel foglalkozó hitelintézetek mérlegfelállítására nézve az 1875. XXXVI. t. cz. 199. §-ában foglalt határozatokon kívül más intézkedések törvénybe iktatása és ha igen: melyek a javasolt intézkedések?

8. Szükséges-e a takarékpénztári üzlettel foglalkozó ama részvénytársaságokat, melyek vagyonuk vagy takarékbeteteik egy részét értékpapirokban helyezik el, arra kötelezni, hogy az értékpapírok árhullámzásából folyó veszteségek elhárítása céljából, külön értékpapír tartalék-alapot alkossanak?

9. Szükséges-e a törvényben kimondani azt, hogy az értékpapírok árának emelkedése által elért nyereség üzleti nyereség gyanánt osztalékként csak akkor osztható ki, ha e nyereség az értékpapírok eladása által tényleg realizáltatott, nem pedig akkor is, ha e nyereség pusztán az értékpapíroknak a mérlegbe magasabb árfolyamon való beállításával éretett el?

10. Szükséges-e kimondani, hogy a takarékbetétivel foglalkozó részvénytársaságok a mérleg felállításánál a tulajdonukban levő értékpapírokat egyenkint

szeszoritani! s ez nem oly nehéz, a dolog nagyon könnyen fog menni.

Megölöm magamat.

Nem találják önök e gondolatot végtelen kedvesnek? Ilyen csak a legnaivabb a legártatlanabb léleknek juthat észébe. Egy ilyen gondolatért is, bele lehetne valakibe szeretni.

És Gyöngyike csakugyan összeszorítá ajkait s kezével befogta orrát és így elzárta magától a levegőt.

Néhány másodperc múlva már fájdalmakat kezdett érezni, ajkai önkénytelenül nyilni akartak, de a szegény gyermek erősen összeszorítá azokat.

E pillanatban látogatói jöttek, három fiatal leány barátnő lépett be a szobába.

— Mit csinál Gyöngyike? kiálta fel az egyik — meglepetve barátnőjének különös foglalkozása felett

Gyöngyike némán intett fejével, hogy hagyjanak neki békét.

— Az istenért! szölt most a második hozzá lépve, mi jutott eszedbe? hiszen megfuladsz!

Gyöngyike mozdulatlanul maradt, ajkait emberfeletti erővel összefogá s apró ujjai görcsösen szoriták szép kis orrát.

— De Gyöngyike, jegyzé meg a harmadik, legyen eszed! mit szoritod úgy össze az orrodot? hisz már csupa kék és vörös az egész arczod, jaj be csunya vagy így!! . . .

— Mit? kiálta fel a kis halálra szánt s pillanat alatt eleresztve orrát, felszökött, a tükrök elé futott: én csunya vagyok?

Nem, nem, nem ölöm meg magamat!

Arany I. jcs.

tartoznak az árfolyam megjelölésével együtt a mérlegben kimutatni?

11. Szükséges-e kimondani, hogy a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézetek a mérleg felállításánál tartoznak kitüntetni összes függőben levő terheiket, nevezetesen ama kötelezettségeiket is, melyek a visszleszámításba adott váltókból erednek?

12. Szükséges-e a takarékbetétivel foglalkozó részvénytársaságok és ha igen, minő irányban, nevezetesen kívánatos-e a kereskedelmi törvény kiegészítéseként oly jogszabályokat alkotni, melyek a takarékbetétivel foglalkozó részvénytársaságok részvénytársaság alaptőkéje és betétei közötti arány?

13. Szükséges-e törvényhozással kimondani, hogy a takarékbetétivel foglalkozó részvénytársaságok betéteiket csak alaptőkéje bizonyos hányadosra fogadhat el, és ha igen, mekkora legyen a részvénytársaság alaptőkéje és betétei közötti arány?

14. Ez arány számításánál pusztán a társaság részvénytőkéje, vagy a részvénytőke mellett a tartaléktőke is számításba vehető-e?

15. Az arány számításánál tekintetbe vehetők-e a külön rendeltetéssel bíró tartaléktőkék is, mint az értékpapírfolyam-tartalék stb.

16. Ha törvényhozással kimondatik bizonyos arány a betétek és az intézetek saját tőkéje között, minő átmeneti intézkedéseket kell ezen arány létesítéséig az egyes intézetekre nézve alkotni?

17. Szükséges-e törvényhozással szabályozni azt, hogy a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézetek eszelekvő üzleteikben, nevezetesen a váltóleszámításban, jelzálog-kölcsönökben, értékpapírok vásárlásában bizonyos arány létesíttessék és ha ez szükséges, minő arányt javasol?

18. Szükséges-e a törvényben megállapítani azt, hogy a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézetek mely esetben szerezhetnek ingatlanokat?

19. Szükséges-e a törvényben megállapítani, hogy a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézetek betéteik elhelyezésére értékpapírokat vásárolhatnak-e és ha igen, minő természetű papírokat?

20. Minő föltételek mellett engedhető meg a szövetkezeti alapon alakult hitelintézeteknek a takarékbetétivel foglalkozó szövetkezetekre nézve a betétek és a szövetkezet saját tőkéje aránya tekintetében, ugyanazon szabályok alkalmaztassanak-e, mint a részvénytársasági alapon alakult hitelintézetekre nézve?

21. Ha takarékbetétivel foglalkozó szövetkezetekre nézve a részvénytársaságokra alkalmazott szabályoktól eltérő intézkedések alkotandók, minő intézkedéseket javasol e tekintetben?

22. Szükséges-e a takarékbetétivel foglalkozó hitelintézeteknél (részvénytársaságok és szövetkezeteknél) a betevőnek az intézet igazgatóságában vagy felügyelő bizottságában képviselőt adni és ha igen, mely megszorítások között?

23. Szükséges-e törvényben megállapítani azt, hogy a takarékbetétivel foglalkozó szövetkezetekre nézve a részvénytársaságokra alkalmazott szabályoktól eltérő intézkedéseket javasol e tekintetben?

Kendős Marcsa.

— Ballada —

Muzsika szölt a felvégbe,
Ott mulat a falu népe.
A sok legény, leány tánczol,
Kendős Marcsa ablakából
Nézi, könny tolu szemébe.

Sugár Pali a vőlegény,
A ki az esküvőre mén.
Annak van a legjobb kedve,
Mennyasszonya karján esüggve.
Marcsa eszébe sínes szegény.

Kendős Marcsa ablakában
Sírva eped bánatában.
Fáj a szíve, de azt senki
Nem fogja soha megtudni,
Ha meghal is fájdalomában.

Megindul a nagy nácssereg,
Sugár Pali előre megy,
Muzsika szölg keservesen,
Kendős Marcsa sir esenedesen,
De azt senki nem látja meg.

Kurjongatnak, énekelnek,
Most az esküvőre mennek.
Kendős Marcsa szíve dagad,
Most mennek az ablak alatt,
Áldást kíván a hűtlennek.

Pali fel sem néz a házra,
Fel se tekint ablakára.
Mintha csak nem is ismerné,
Hogy az a kis viskó kié;
Mosolyog menyasszonyára.

Pali, Pali térj a jóra,
Vedd még egyszer fontolóra;
Hova sietsz, mit fogsz tenni,
Most még nincsen késő tudni;
Nemsokára üt az óra.

Oda érnek a templomba,
Hol majd a pap összedja.
Pali reszket az ajtóba,
(Folyt. a mellékleten)

nak mennél többször alkalmuk nyílnék versenyképességüket bemutatni és másrészt remélhető, hogy a Schlick-féle gyár az ekék két „Kinesem“-ével, a Schlick-Krum-pach-féle többvasú és a Vidats-féle egyvasú ekékkel szintén meg fog jelenni e versenyeken, hogy úgy mint eddig, ezennel is győzelemre vigye a magyar ipar e két termékét.

— **Postatakarékpénztár.** Több betevőnél merült fel azon téves felfogás, mintha a betétek egyesgyedül csak takaréklapokkal lennének eszközölhetők. A takaréklapok esután az ötven krajczárnál kisebb betétek megtakarítása céljából létesítettek. Ha tehát valaki 50 krt, naponta vagy hetenkint át 5 krajczál gyűjteni kíván, vagy az a célja, hogy bélyeget ragaszt a nevezett lapra, ha pedig 50 krajcz van egy összegben, azt rögtön adja be a takarékpénztárba, nem szükséges, hogy csináljon valaki felesleges munkát és ragasztgassa a takaréklapra a bélyeget, mert régi dolog, hogy az idő pénz!

— **Érdekes premiere** volt a napokban a székesfehérvári színházban O'Donnell Malain grófné szül. Tarnóczy „Férfigyűlölők“ című új operettjét adták ott elő rendkívüli sikerrel. Ezen operette után oly nagy volt az érdeklődés, hogy a fővárosból külön vonat indult Székesfehérvárra az operette első előadására. Mintegy 50 legelőkelőbb tagja a fővárosi társaságnak és több hírlapíró rándult le, hogy a főúri írónő művét megtekintsék. A vasutnál Székesfehérvár színe-java várta a külön vonaton érkező vendégeket, kiket különösen O'Donnell grófnét lelkesen megjelenezték. Az ósváros megtekintése után a vendégek a színházba mentek, hol 7 páholy és megfelelő földszinti ülőhely volt számukra fentartva. A nézőtér csakhamar oly zsúfolásig telt meg, hogy alig lehetett mozogni. Voltak sokan, a kik 15 frtot ígértek egy földszinti zárt-székekért és nem kaphattak. Szerzőnőt az előadás alatt szünni nem akaró tapsviharlak hivaták a lámpák elé és két gyönyörű babérkoszorút a város közönsége nevében egy óriási csokrot nyújtották át neki. A darab szellemes fibrettójával és kitűnő behelgő zenéjével oly sikert aratott, mint eddig kevés operette és nevezetesen a dologban az, hogy a grófné maga írta a zenét is, a szöveget is. A „Férfigyűlölők“ meséje a következő: Pompássyné, kit már öt férje esalt meg, bosszút akar állani a férfiakon és magához hasonló tagokból megalkítja a férfigyűlölők egyletét és sikerül neki Clarisse unokahugát és Finette komornát is, ki tulajdonképen Beauregan Márkiné, az egylet számára megnyerni. Pompássyné vadászatot rendez, melyen az operette főalakjai vesznek részt, köztük Clarisse imádója is, ki mint az egyik vendég szerezsen szolgálja keresi fel kedvesét. Midőn ezt Clarisse megtudja, összeesküszik Finettel, ki szintén kedvese miatt viseli ez inkognitót és törbe csalják a férfigyűlölők egyletének tagjait, kik egy Furulyás Bol-dizsár rovarbiztos által külön-külön, de ugyanegy helyre kitűzött légyotton megjelennek és ez által megszegik az alapszabályokat. Miután pedig ez a malőr már megtörtént, rászánják magukat a férjhezmenésre és mindenki megtalálja a maga párját.

— **Kitüntetett iparos.** Öfelsége a király Jungfer Gyula műlakatost, kit már a kiállítás alkalmával a Ferencz József rend-

del tüntetett ki, most újabban kinevezte „udvari műlakatossá.“

— **Az irnép fölszabadítását** célzó (home-rull) javaslatát ápril hó 8-án terjeszté Gladstone az angol parlament elé. Minden befolyásos kör a javaslat megbuktatására törekszik, sőt az angol sajtó is — egy lap kivételével — ellene foglalt állást; dacára e kedvezőtlen fogadtatásnak pár nap előtt beterjesztette Gladstone az ir jobbágság által eddig bérleti viszonyban birt földeknek örök megváltására vonatkozó javaslatát is. — Lehet, hogy az angol lordok vasmarka egyelőre nem nyílik még meg a századok óta igazságtalanul gyakorolt jog kibocsátására, de a nagy államférfiúnak az ir nép boldogulására, kielégítésére törekvő határozott fellépése biztos jele annak, hogy az írek felszabadulása rövid idő alatt bekövetkezik.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövőhétre: napos, felhős borással váltakozó, kissé szelesebb időt várhatni, helyenkint esővel, itt-ott égháborúval. — **A katonatisztek özvegyei és árvái** ellátásáról a honvédelmi miniszter, hir szerint, még ez ülés-szakban törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé. — **Az orgonát** Ktezbias találta fel Alexandriában Krisztus születése előtt 150 évvel, de csak Vitalianus pápa alkalmazta azt először isteni tisztelténel 170 körül. — **Petőfy és Lisznyay** ismeretlen íratait keresik jelenleg a marosvásárhelyi ferencziek zárdájában, melyeket állítólag a szabadságharc alatt a szeretet ház fala mellett egy üregbe elrejtettek. — **Merény-let egy püspök ellen.** Madridban virágvasárnapján egy lelkes háromszor rálött az épen miséző püspökre, ki a lövések által találva, félholtan rogyott össze s néhány óra múlva meghalt. — **Az első kölcsön-könyvtár** Pamphilius caesarei presbiter állította fel, ki a 309-ik évben martirhalált szenvedett. Allítólag 30,000 darab vallásos művet gyűjtött össze, hogy hű keresztényeknek kikölessönözze. — **Leégett város.** Strij városában (Gácsország) a hó 18-án óriási tüzvész dühöngött, több száz épület leégett; a lakosok legnagyobb része hajlék nélkül maradt és sok emberélet is esett a tűznek áldozatul. — **Uj robbanó anyag.** Morva-Osztrauban új robbanó anyaggal tettek kísérletet, melynek neve feltalálójáról, hellhofit. A kísérletnél konstataltott, hogy robbanó ereje kétszer akkora, mint a dinamité. — **A Selmezbányán** a hó 20-ára tervezett jubileumot, melyről előző számunkban tettünk említést, Majthényi László b. főispán gyöngélkedése következtében elhalasztották. — **Szibériában** vasutat akar építeni az orosz kormány. A vasut nem kevesebbe, mint 130 millió rubelbe kerül. — **Magyar vásár Londonban.** Ez évi június hó 28-án magyar bazárt fognak megnyitni Londonban. A megnyitást Beatrix hercegnő fogja teljesíteni s a vásár három napig tart. Az érdeklődés igen nagy, a mozgalom élén a walesi hercegnő áll s vele működnek a többi királyi hercegnők is. — **A kolera** Olaszországban újból kitört. Az ország több vidékéről nyugtalanító hírek érkeznek. Így Milanóban, Genuában, Brindisiben és Velenczében fordultak elő halálos kimenetelű koleraesetek. — **Belgiumban** a helyzet még mindig aggasztó. — **Hat lábú csikó.** Az e hó 11-én Érsekújvárott megtartott lóvására Dikás István egy fél éves erőteljes csikót

is vitt be, melynek két első lábán a csukló mellett egy-egy új láb kinövése volt. — **Tisza Kálmán** miniszterelnök megengedte, hogy arczképe, melyet Benczur Gyula Szeged város részére festett, az ország tanító árva-házi alap javára rézkarczban sokszorosítsák.

APRÓSÁGOK.

— **Rovatvezető: Zuhany.** —

Netovább. A figyelem netovábbja az, mikor valaki megagyabugyalja a felebarátját és előbb megtöri a botot, nehogy beporozza vele a megvert felebarát kabátját. — A fukarság netovábbja pedig az, ha valaki az orrán keresztül beszél, csak azért hogy kiadja a hamis fogait. — Az udvariasság netovábbja az, mikor valaki az asztalnál elési a szomszédja elől a legjobb falatokat, nehogy az elrontsa a gyomrát.

A férj aggodalma. Asszony: (énekel a templomban). „Oh bár volna ezer nyelvem . . . Férj. (megnémlve) Meg ne hallgasd, uram Isten!

KÖZGAZDASÁG.

A fák átültetése.

A fa átültetésénél alig van egyszerűbb, könnyebb dolog s ha mégis arról panaszkodnak, hogy nem igen szokott sikerülni, annak csak az az oka, hogy az ültető nem ügyes. Tehát csak a saját tudatlanságát okozhatja az illető, ne másutt keresse a hiba okát. Nem ismerik a fa szervezetét s nem tudják azt sem, hogy miképen kell a fát táplálni.

Hogy az átültetéssel kudarcot ne vállaljunk, a fát az egész gyökérrendszerével egyetemben kell kivenni. Ha a műveletet gondosan hajtjuk végre a kellő időben, midőn t. i. a fa téli álmát aluszsa: akkor a legkisebb ágát sem lesz kénytelen elveszíteni s alig veszi észre a helyváltoztatást. Egészséges fában szépen megoszlik az erő a gyökerek és az ágak között. A gyökereket a fa gyomrának, az ágakat pedig a fa tüdőjének a kipárologtató szervének lehetne nevezni. Amaz gyűjti a táplálékot, emez pedig feldolgozza, elkészíti azt.

Ennélfogva a gyökereket nem lehet úgy megsérteni, hogy a levelek és ágak is meg ne érezzék s ne szenvednének miatta. A levelek s általában a fa koronája folyvást folytatja a kipárologtató szervek működését. Tiszta, világos napokon sok nedvességet kibocsátanak magukból, a többit pedig a gyökerek absorbeálják. Látnivaló tehát, hogyha az átültetésnél a gyökerek egyharmad részét levagdadjuk, mihelyt a fa kilevelezdik, háromszorosa több tüdő jön működésbe. Ha folyton ködös idők járnak, a párolgás megakadva, a levelek elfonnyadnak s a fának részben, vagy egészben el kell pusztulnia.

Ez a helyes elmélet. De a gyakorlatnak alkalmazkodnia kell ahoz az éghajlat-hoz is, a hova a fát átültetik. Ez nagyon is világos, ha meggondoljuk, hogy a párolgást a napsugarak mennyisége és a száraz levegő módosítja.

Mennél inkább ki van téve a napnak és a száraz, tikkasztó szeleknek, annál több nedvet kívánnak a gyökerek. A forró, száraz vidékeken a fák erejének tetemes részét a levelek képződése veszi igénybe s ha nem nagyon kedvezők a tenyésztési

viszonyok, a levelek végkép tönkreteszik a gyökereket, mert tulságos sok nedvet követelnek tőlük egészen augusztus közepe tájáig.

Magában véve az még nem elég, hogy elültetjük a fát, mindjárt kezdettől táplálékáról is gondoskodnunk kell s ennek a szeretteltjes gondozásnak egész haláláig tartani kell. A ki e kötelességéről nem feledkezik el, az ötszörös hasznát látja, a gondatlan, rest gazda pedig tisztesen is megbánja, hogy a kellő munkáltatást elhanyagolta és sajnálta azt a kis költséget, a mibe a gyökerek ápolgatása belekerült volna.

A jó állati trágyát nem kell tőle megvonni, csak hogy nem szabad csak egyszerűen rádobni a gyökér tövére, hanem jól össze kell keverni a földdel.

Jegyezzük meg jól, hogy a talaj fel-ásását, mélyítését minden esetben megköveteli a fa. Ha a fa kimerül, fonnyadozik, szárad: az egyedüli orvosság, a talaj fel-ásásában, mélyítésében áll. Ha nagyobb darab területet akarunk beültetni, ekkor már költségkímélés tekintetéből is legtanácsosabb, ha felszántjuk az altalajig. Ha pedig csak néhány fát kell ültetni, az ásó is megteszi a szolgálatot. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyunk, hogy a fa gyökerei sokkal mélyebbre hatolnak az úgynevezett „természetes talaj“-nál, még pedig átlag körülbelül 10—12 hüvelykre és ha 2—3 láb mélyen félássuk a talaját, a talaj már most meg lesz kétszerese.

Ezért kell tehát a gyökereknek minél nagyobb szabadságot, minél tágasabb működési tért engedni, mert akkor tápszerűen is kétszer annyi lesz. A ki pedig kétségbe meri vonni ezt az aranyigazságot, egy pár négyzetöglön tegyen kísérletet s tanulja meg a maga kárára. **M. F.**

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL

Köszönet nyilvánítás.

Krumpel János felperesnek Krumpel Ferencz alperes elleni perében szakértőképz szerepelt Pffitzner Sándor úr 5 az az öt frtnyi díjat a lévai árvaház javára adományozta. — Rácz János felperesnek id. Pál József elleni perében Róth József 1 frtnyi szakértői díjat szinte az árvaháznak ajánlotta fel. — Koroda Zeitler Mária felperesnek özv. Liptay Mihályné alperes elleni zárlati ügyében Weisz Mór tanuzási 3 frtnyi díjat szinte az árvaháznak ajánlotta fel, megjegyezvén, hogy ezen fenti összeget annak idején bélyeges nyugta mellé a lévai adóhivatalnál fogom felvenni. Fogadják a szives adományozók az az árvák nevében köszönetemet.

Léva 1886. aprili hó 23.

Szakmáry Endre,
négyzeti pénztárnok.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt 20 kr — 7 frt 55 kr. Kétszeres 5 frt 20 kr — 5 frt 80 kr. Rozs: 6 frt 10 kr — 6 frt 30 kr. Arpa: 6 frt 15 kr 6 frt 40 kr. Zab: 6 frt 10 kr — 6 frt 40 kr. Kukoricza: 5 frt 90 kr 6 frt 30 kr. Bab: 8 frt 30 kr — 8 frt 50 kr. Lenese: 7 frt 20 kr — 7 frt 80 kr — Köles: — frt. — kr.

Azelőtt
LICHTENAUER ÖZV. és FIAI
87 év óta fenálló

cs. kir. orsz. szabadalmazott

takaró és pokróczgyára
szállít a bécsi raktára által
lótakarókat
190 ctm. hos-zú, 130 ctm. széles, el-pusztíthatlan minőségben, sőtét alap-színnel, élénk szegélyvel, darabonként
1 frt 60 krért csomagolással együtt.

Továbbá elárusítunk, míg a készlet tart, 2 me-ter hosszú és körülbelül 1 1/2 meter széles
zsemlyeszínű lótakarókat
6-szoros vöröskék vagy vörösfekete széll, el-pusztíthatlan minőségben, darabját
2 frt 50 krért csomagolással együtt.

Legalább 10 drbnak megvételénél 1 drb ingyen vagy az ár 10%-a elengedtetik.

Csak a tömeges gyártás és az óriási kelet folytán vagyunk képesek ezen lópokróczokat, ezen oly rendkívüli nagyságban és oly kitűnő minőségben oly szokatlan olcsó áron elárusítani. A köszönet-iratoknak százai mindenkinek meg-szemlélés végett előmutathatók.

Szállítás utánvét mellett történik. Nem tetsző tárgy akadály nélkül vissza vétetik.

A czim jól megfigyelendő.

Pferde-Deckenfabriks-Haupt-Niederlage
Bécs, I., Rothenthurmstrasse 14. 126

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, mikép én tisztelettel alulirott

WEISZ SÁNDOR
czégem alatt a

G É P G Y Á R T

gyarapított erővel újlag működésbe hoztam.

E czélből az üzletbe jártas üzletvezetőt, gépfelszerelőket és munkaerőket fogadtam fel és iparkodni fogok, hogy a volt társas czég-nek ajándékozott bizalmat kitűnő munka, olcsó árak és jó árak kiszolgáltatása által magam is kiérdemeljem.

Javítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Együttal bátorkodom a t. cz. közönség figyelmét felhívni
gazdasági gépek és eszközökből
álló gazdag és nagy választéku készletemre, u. m.: javított „Hungaria“ sorvetőgépek, szóróvetőgépek szecska- és répavágók, pépelő gépek, daráló malmok, cséplőgépek, rosták s a legkülönfélébb rendszerű ekékre stb.

Kiváló tisztelettel
WEISZ SÁNDOR,
ezelőtt „HAVAS MIHÁLY és TÁRSA“, a nyitrai gazdasági gépgyár, ércz- és vasöntődjének tulajdonosa.

Megrendelések egyedül **NEUMANN ZSIGMOND** lévai lakos bizományosom és képviselőm által teljesíthetők; hol a gépek megtekintés végett rendelkezésre állnak.

➡ Képes árjegyzéket kívánatra ingyen. ➡

Egyetemi tanárok és több száz gyakorló orvosok megvizsgálták már Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseit s azokat biztosan, kellemesen ható s legkevésbé sem ártalmas gyógyszernek nyilvánították. Ez a tény maga elegendő meggyőző bizonyíték, a kik még netalán e kitűnő házi gyógyszer hatásában kételkednek. A valódi svájci labdacok vételekor ügyelni kell a cégjegyre s Brandt R. névaláírására. 1—7

728. 1886. sz. 141

III.

Önkéntes árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Dr. Klein Jakab ügyvéd lévai lakos mint Missik J. czég főmegmondója és Missik Jánosné szül. Farkas Mária kérvénye nyomán: Missik Jánosné szül. Farkas Mária, ugye a csödbe jutott Missik János örökösai: Missik Gyula, kk. Missik Ilona, kk. Missik István, kk. Missik Mihály, kk. Missik Sándor, kk. Missik Irén, kk. Missik Gizella, kk. Missik János, kk. Gyenes Sándor, kk. Gyenes József, és kk. Gyenes Saroltának a lévai 949. sz. tjkvben A. + 2. sorszám alatti fekvőségükre 300 frt, — az A. + 4. sorszám alatti fekvőségükre 42 frt, — az A. + 5. sorszám alatti fekvőségükre 248 frt o. é., és a lévai 1742. sz. tjkvben A. + 1. sorsz. alatti fekvőségükre az árverést 58 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi május hó 14-ik napján délelőtti 9 órakor Léva mezővárosában a kir. telekkönyvi iktató hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10% -át vagyis a lévai 949. ivben az A. + 2. sors. alattira 30 frt, az A. + 4. sorsz. alattira 4 frt 20 kr, az A. + 5. sorsz. alattira 24 frt 80 kr, és a lévai 1472. sz. számú telekjegyzőkönyvben A. + 1. sorszám alattira 5 frt 80 kr o. é. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva, 1886. évi március hó 5. napján.
A lévai kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Dr. Staud, kir. aljbíró.

8583./1885. sz. 143

II.

Árverési hirdetmény.

A verebelyi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közölni tétetik, hogy Formann Jozefa tild lakos végrehajtónak Zahorszky Mihály zsitva-újfalusi lakos végrehajtást szenvedő elleni 156 frt tőke követelése, ennek 1886. évi október hó 24-ik napjától járó 6% kamatai, ugye az ezennel 7 frt 70 kiban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítésé végett lefoglalt következő ingatlan vagyonság, u. m. a fenn megnevezett törvényszék területéhez tartozó zsitva-újfalusi község-beli 23. számú tjkvben A. I. 1. 3—13. és A. II. 1—3. sorszám alatt foglalt és Zahorszky Mihály tulajdonát képező egész birtoktestek 1886. évi május hó 8-ik napján délelőtti 9 órakor a község-házánál Zsitva-Uj-falu helységében az 1881. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján, a kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Erről a venni szándékozik azon hozzáadással értesítetnek, hogy az ezel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint

1-ör. A megállapított kikiáltási ár a kimutatott házostály és szállodát 200 és földadót 100-szoros összegbe, jelesül: a zsitva-újfalusi 23. sz. tjkvben A. I. 1. 3—13. sorsz. alatt foglalt egész birtoktestre nézve 1660 frt és az A. II. 1—3. sorsz. alatt felvett egész szálló birtokra nézve 451 frt lesz.

2-ör. A venni szándékozik tartozni az árverés alá boesátott ingatlanok kikiáltási árának 10% -át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

3-ör. A vételárak egyenlő részletben és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a második részlet ugyanazon naptól számított 60 nap, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 90 nap alatt fizetendő.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Zsitva-Uj-falu község előljárási iktatójánál is megtekinthetők.

Kelt Verebelyen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál, 1886. évi február hó 2-án.

Mattyók, kir. aljbíró.

(1) **40 éven át kipróbált Anatherin szájviz**

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. orvostól
Bécs, I., Bognergasse 2.

Orvosi bizonyítványok:

Prof. Oppolzer, kiérdemült rector magnificus, professor a csász. kir. klinikán Bécsben, cs. kir. udv. tanácsos stb. Megvizsgáltam az ön Anatherin szájvizet s azt ajánlásra méltónak találtam.

Prof. Drasche, a valódi Anatherin szájvizet, orvosi gyógyszerésztől a csász. kir. közpórházban kísérletileg alkalmazta, s azt igen czél szerű és kitűnőnek nyilvánította.

Dr. Kainzbauer, csász. tanácsos, kiérdemült professor, és a Popp-féle Anatherin szájvizet betegimnek felette nagy számanál, száj- és fog betegségeknél rendkívül jó sikerrel alkalmaztam, miután annak vegytiszta alkotásáról meg vagyok győződve.

Még az idült huroknál is, felettebb jó hatással van a megtámadott száj, torok és gége résznek a Popp-féle Anatherin szájvizel való megérintésnek.

Professor Schnitzer a Popp-féle Anatherin szájvizet a száj, nyak és a torok-ür betegségeinél mint szinte a foghús betegségeinél mindenkor a legnagyobb sikerrel alkalmazta.

E kitűnő tulajdonságainál fogva mindenütt méltán kiérdemelt elismerésben részesül Popp-féle fogszerk valódi és friss minőségben kaphatók,
Kapható: Léva: Boleman János és Medveczky Sándor gyógyszerésztárában, Bábiban; Szilky Ignác gyógyszerésztárában, Selmeczen; Margáts János és Sztankovics Ferenec gyógyszerésztárában, Ujbányán; Vitkovits János gyógyszerésztárában, Nyitrán; Kovács József és Tombor K. gyógyszerésztárában, Balassagyarmaton; Feistl József és Havas Gyula gyógyszerésztárában. 144

748. 1886. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közölni teszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbíró az 1886. évi 748. sz. végzésével Eggenhoffer Ferenec felperes részére Fejes József alperes ellen 100 frt tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 320 frtra becsült esikő, ló és tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek 748. sz. beküldését rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Zelizen leendő eszközlelésre 1886. év május hó 1-ő napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik, oly kijelentéssel, hogy ezen árverésen a fentebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükesség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő

Ez árveréshez a venni szándékozik a kitűzött időben a községi bíró házában elvártnak.

Egyuttal közölni tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdoni vagy elsőbbségi igényt tartanak, igényüket az árverés megkezdése előtt annyival inkább bejelentsek — mert különben a végreh. törv. 96. §-a kapcsában egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Kelt Léva, 1886. évi ápril hó 17. napján.

Litassy Nándor,
kir. bírósági végrehajtó.

142

Öltönyszövetek
csakis tartós gyapjuszövetből egy középtermetű férfi részére

3.10 méter egy öltözetre	}	4 frt 96 kr ért jó gyapjuszövetből;
		8 " " " jobb gyapjuszövetből;
		10 " " " finom gyapjuszövetből;
		12 " 40 " egész finom gyapjuszövetből;

Utazó-plaidek darabja 4, 5, 8 egész 12 frtig. Legfinomabb öltönyöket, nadrág-, felöltő-, kabát- és esőköpeny-kelmeköt, tüfl-, loden-, commis-, gamm-garn-, cheviot-, tricokat, hölgy- és billard-posztókat, peruvient, doskint ajánl

Alapított 1866. **Stikarofsky János** Alapított 1866.

gyári raktárában Brünben.

Minták díjmentesen. Mintakártyák a szabómester urak részére bérmentetlenül, — 10 frton felüli utánvételi küldemények bérmentve.
Nálam több mint 150,000 o. é. frtot érő posztókészlet van folyton állandó raktáron és önként értetik, hogy világra szóló nagy üzletben nagyon sok maradék van 1—5 méter hosszúságban, csakhogy kénytelen vagyok az ily maradékokat nagyon leszállítva, az előállítási árban alul elvesszegetni. Ily maradékokból mintákat küldeni nem lehet, ellenben oly maradékszoetek, melyek nem tetszenek, becsérletnek vagy a pénz visszaszolgáltatnak. (Mégjegyzem, hogy más czégek szinte becsérletnek ily maradékokat, talán még rosszabb, sejtesebb árucikkeket, de a pénzt nem szolgáltatják vissza.)
Utánzások következtében, melyek teljesítésre nem képes, azaz tehetetlen, avagy amításra czélzó czégek által eszközöltetnek, illetőleg ellenem intézettek, kényszerülve látom magamat hirdetésem tovább ígatását beszüntetni; minek folytán tisztelettel felkérem a nagyérdemű megbízó közönséget, méltóztatassék szolid czégemet emlékeztetben tartani és szükesség esetén becses megrendelésükkel — melyekre mindig tökéletes figyelmemet fordítandó — megisztolni.
Levelezések elfogadtnak német, magyar, esch, lengyel, olasz és francia nyelven.

Minek PESTRE! ?
Minek BÉCSBE! ?
mikor nálam minden előpénz nélkül

75 krajczáros részletfizetésre
HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER-WILSON

G É P E K E T
5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi czélokra 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsérletnek, vagy igazítottak jutányos áron. Géptük, részek és csónak raktáromon mindig találhatók.

146 **FISCHER MIKSA kereskedése**
Léván.

Kiadó lakás.

A Templom-téren, a NYITRAI-féle házban egy tágas utczai sarokszoba, konyha- és egyéb mellékhelyiségekkel azonnal kiadó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos.
Léván, 1886. ápril 20.

147 **NYITRAI FERENCZ.**

Sok ezer
azok száma, a kik a »Betegbarát« című rúpirát áttekintése után és annak útmutatása nyomán egyszerű háziszerekkel önmagukat gyógyították ki. Ennél fogva bármilyen betegnek, akár milyen bajban szenved is, sem kellene elmulasztani a kérdéses könyvecskét Richter kiadó-intézetétől Lipcséből meghozatni. Egy levelezőlapon való egyszerű megrendelésre ingyen küldetik meg.

Singerstr. 15.
zum goldene Reichsapfel. **PSERHOFFER J.-féle** gyógyszer-tára Bécsben.

Vértisztító labdacok ez előtt egyetemes labdacok neve alatt ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben melegekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacok számtalanszor és a legérvidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacossal 21 kr., 1 tekeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr. bérmentelen utánvét mellett küldéssel 1 frt 10 kr. (1 tekeresnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek intezői hátat mondanak a labdacokért, melyeknek a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeiben egészségük helyreállítását köszönik. Aki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.

A sok köszöntő-iratból közölünk néhányat:

Leogang, 1883. május 13. Tisztelt uram! Piluláit valóban csodálatosak, nem olyanok, mint sok oly más földiesért szer, hanem minden bajban lehetőleg segítenek. A husvétkor megrendelt pilulákból a legtöbbet barátaim és ismerőseim között osztottam el és mindnyájukon segítettek; kóros egyének különböző bajokkal és hibákkal általuk, ha nem is teljes egészségüket, de jelentékeny javulást nyertek s azokat tovább használni szándékoznak. Kérem tehát nékem utoljára öt csomagot küldeni. Tőlem és mindazoktól, kik szerencsések valának, pilulái által egészségünket visszanyerhetni, legforróbb köszönetünket.

Deutinger Márton.

Béga-Szentgyörgy, 1882. febr. 16. T. uram! Nem fejezhetem ki eléggé benső köszönetemet, piluláit, miután Isten segítségével nóm, ki már évek óta misereiben szenvedtem, a vértisztító pilulák által kigyógyított, s habár még most is szed még azokból, egészsége már annyira helyre van állítva, hogy fiatal frissességgel minden munkáját végezheti. E köszönő-iratomat

valamennyi szenvedő érdekében kérem fölhasználni, s kérem egyuttal, küldjön 2 csomag pilulát és 2 drb chinai szappant. Kiv. tisztelettel lekötöleztette

Novák György, főkértész.

Tek. ur! Előre boesítva azt, miszerint valószínűleg valamennyi gyógyszer hasonló jószággal bír az ön híres balzsamával, mely családomban több idült fagydaguk gyorsan véget vetett, dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságomnak. elhatároztam magamat az ön vértisztító labdacsaiohoz folyamodni, hogy ezen apró golyóbsók segítségével megostromoljam sok évi aranyeres bántalmamat. Egyáltalában nem restem önek bevallni miszerint régi bajom 4 heti használat után egész tökéletesen megszűnt s én ezen labdacokat ismerőseim körében a legbiztosabban ajánlom. Az ellen nincs semmi ellenvetésem, ha ön ezen sorimat, jóllehet névalírás nélkül nyilvánosság elé öhajítja boesítani, Mely t. Bécs, 1881. febr. 20.

C. V. T.

145 5—20

Fagybalzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek); megrottott gyomor, rossz emésztés és mindenemű altesti bántalom ellen kitűnő háziser 1 üveggel 20 kr.

Keskeny-utifüszörp, általánosán ismert, jeles háziser hurutos rekedtség, gürös köhögés stb. ellen. Egy palacczkal 50 kr.

Amerikai közsvény-kenőcs legjobb háziser minden közsvényes és csúszos baj ellen. 1 frt 20 kr.

Tannoehin kenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer

Mindenemű hasonszenvi gyógyszer folyton készletben. Az itt felsorolt készítményeken kívül még a birodalom valamennyi lapjaiban hirdetett bel- és külföldi gyógyszer-különlegességek készletben vannak, u. m.

Chinaí toilette-szappan, 1 darab 70 kr.

Por a lábizzadás ellen, 1 doboz 50 kr.

Pâte pectorale Georgé-től, a legjelesebb és legkellemesebb szerek egyike, elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut ellen. 1 doboz 50 kr.

Alpsi növény-likör Bernhard O. V.-től 1 palackal frt 1.60. félpalacczkal frt 1.40.

Szem-essencia dr. Romershausentől. 1 palackal frt 2.50. fél palacczkal frt 1.50.

Közsvény-folyadék Kvizdatól. 1 p. 1 frt

Sósberszesz. 1 palacczkal 60 krajcaér. stb. s minden netán raktáron nem levő czikkek kívánatra pontosan és olesón beszerzetnek.

Szállítás postán 5 frton aluli tétéleknél csak az összegnek postautalvnyal való előzetes beküldése mellett; nagyobb összegeknél utánvét mellett is.

150 10—12

foglalkozó hitelintézetek igazgatóságának és felügyelő bizottságának tagjai, valamint amaz egyéni közkereseti és betéti társaságok, melyeknél az igazgatóság vagy felügyelő bizottság tagjai érdekelve vannak, az illető hitelintézetnél, jelzálogon kívül, hitelt nem nyerhetnek?

25. Megengedhető-e az, hogy a betétek az előre megállapított kamaton túl, a takarékpénztár által elért üzleti nyereségben is arányosan (a betéteknek az intézet saját tőkéjéhez való arányában, vagy más arányban) részesedjenek?

26. Szükséges-e a takarékbetevők jogainak biztosítására oly intézkedés, amely szerint esőd esetén a takarékpénztári betevők minden más csődhitelre előtt elégitendők ki?

27. Minő intézkedések teendők az alkotandó szabályok végrehajtásának biztosítására?

Megyénk tisztviselőinek fegyelmi ügyéhez.

Szászy István volt főpénztárnok által elkövetett sikkasztások indokából megyénk törvényhatósága által elrendelt vizsgálatok alapján a m. kir. belügyminiszterium is kimondotta határozatait.

Lapunk mult számában e miniszteri intézkedés egész terjedelmében közölve volt. Kimondott ítéleteit és indokait tehát ismerjük.

De hogy megyénk törvényhatóságának közönsége a tények s ezzel kapcsolatban egyes tisztviselők eljárása felett végítéletet hozhasson, hogy az erkölcsileg nagy mértékben süjtött tisztviselők anyagi felelősségének mérvét saját meggyőződéséből is megállapíthassa, esetleg a hozott ítéletekhez hozzájárulhasson: szükségesnek véljük

Barsvármegye közigazgatási bizottsága

fegyelmi választmányának 117/1885. sz. alatt hozott határozatát szintén egész terjedelmében megismertetni:

Rudnyánszky Titus hivatalos állásától időközben lemondott megyei alispán — a viselt hivatalával kapcsolatos pénztári felügyelet és ellenőrzés elmulasztásában, a pénzkézelési és számviteli szabályrendeleteknek figyelmen kívül hagyásában, hivatalos közpénzeknek a közpénztáron kívüli szabályellenes kezelésében vétkeinek kimondatásáért és ellenében a felfüggesztés időtartamára visszamaradt tisztí fizetés végleges megvonása mellett — a Szászy István volt megyei főpénztárnok által elkövetett sikkasztások 44.071 f. 30 kbn megállapított hiány, valamint a sikkasztás napjától számítandó 5%-től kamatok, ugyszintén az utólagosan netán még felmerülhető hiányok megtérítése tekintetében az anyagi felelősség az 1870-ik évi 42. t. cz. u. 75—76. §-ai alapján a fenti összeg erejéig megállapítatik. — Egyebekben pedig

hivataláról időközben történt lemondása által büntetés kimondása alapját vesztette.

Indokok: A felügyelet és ellenőrzésnek elmulasztása, valamint a szabályrendeletek figyelmen kívül hagyása és a közpénzeknek szabálytalan kezelése miatt a fegyelmi vétség tényálladéka megállapítandó volt, mert 1-ör Rudnyánszky Titus alispán mulasztást követett el azáltal, hogy 1870. 42. t. cz. 58. §-a pontjában, valamint a pénzkézelési és számviteli szabályzat 81. §-ában — kizárólag az alispán hatáskörébe utalt pénztári vizsgálatokat nem az előirt időszakokban, hanem csak negyedévenként fogantatosította. — Mulasztást követett el azáltal is, hogy ezen pénztári vizsgálatok alkalmával a pénztári fő és szaknaplók szerint mutatkozó kötvénybeli, takarékpénztári és nyilvánpapír álladékok tételként és részletesen számba egyszer sem vétette, sőt ezt, a tisztí ügyész sürgetései ellenére sem fogantatosította. — Minthogy pedig a kötvénybeli pénztári álladékok részletes számbavételének és a naplókval való összegegyeztetésnek elmulasztása által váit lehetővé, a főpénztárnok által már 1882-ik évtől megkezdett sikkasztás folytatása, ennél fogva a felügyelet és ellenőrzés elmulasztása beigazoltnak tekintendő. — Egyszersmind az anyagi felelősség kimondandó és 1870. 42. t. cz. 58. §-a pontja, valamint 75—76. §§-ai értelmében — megállapítandó volt. — 2-ör. Mulasztást követett el azáltal, hogy az alispáni pénzkézelést szabályozó 1883. év végéig érvényben volt, valamint 1884. évben életbe léptetett újabb szabályzat ellenére, több alkalommal hivatalos közpénzeket a közpénztáron kívül kezelt s ezen pénzekből a szabályos hivatalos eljárás mellőzésével megyei vállalkozóknak fizetéseket teljesített. — 3-ör. Mulasztást követett el azáltal, hogy Barsvármegye törvényhatósági bizottságának 1883. évben 9 és 178. szám a. hozott közgyűlési határozatait — melyekkel a megyei árwapénztár és közgazgatási összes alapok számbavétele elrendeltetett, végre nem hajtotta s ez által a pénztárban akkorra már létezett sikkasztások korábbi felfedezését önkénytelenül késleltette. — 4-ör. Mulasztást követett el azáltal, hogy hivataloskodása idejében Lipp Károly volt főpénztárnok halálával a főpénztárnokká megválasztott Szászy Istvánnak, valamint Ruffy Lajos és utána Andreánszky Emil alispánokoknak váltakozása idejében — a pénztárakat sem át nem vette, sem az újonnan belépett pénztári tisztviselőknek leltározva át nem adta. — Ezen körülmény a Szászy István által üzött sikkasztások felismerését szintén késleltette. — 5-ör. Mulasztást követett el azáltal, hogy a pénztári vasszekrények kulesainak második példányait, ez iránt fennálló 178. ex 1883. sz. közgyűlési végzéshez képest nem a megyei levéltárba helyezte, hanem saját vallomása szerint a főpénztárnok kezénél meghagyta, miáltal az alispán ellen kulesainak kijáratását lehetővé tette. — 6-ör. Szabálytalanságot követett el azáltal, hogy ön vallomása szerint — az állítólag édes anyja tulajdonát képező 8 drb. lévai takarékpénztári részvény minden elismervény és rendes beutalás nélkül a közpénztárba elhelyezte s ezen eljárásával a pénzkézelési és számviteli szabályzat

31. szakasza ellen vétett. — 7-er. Szabálytalanságot követett el azáltal, hogy több ízben rendes utalványozás és számvévi feljegyzés nélkül részére a megyei pénztárból rövid uton fizetési előlegeket vett fel s ezen eljárás által a szabályszerű elkönyvelést megfűsította. — 8-ör. Szabálytalanságot követett el végtére azáltal is, hogy több esetben — a megyei utunkalok fejében egyes vállalkozók részére a főpénztárnoknál szóbelileg kifizetéseket megrendelt s azáltal a sikkasztó főpénztárnoknak, nemcsak hamis könyvelésekre — bár jóhiszeműleg — tért engedett, hanem a pénztári ellenőr által teljesíteni köteles számfelvezés ellenőrzés pontosságát is megnehezítette. — Enyhítő körülményeknek tekintetik:

1-ör. Hogy Rudnyánszky Titus alispán — hivataloskodásában — köztudomásulag egyedül a megye érdeke s annak jó hírnevét előmozdító törekvés vezérelte, hogy felvehetne jelleme jó hírneve közbesülésben áll. — 2-ör. Hogy alispáni hivataloskodása idejében fogantatosított pénztári vizsgálatokat teljes jó hiszeműséggel vezette és a főpénztárnokkal szemben — az iránta a közönség részéről is általánosan nyilvánított bizalom által tévutra lett vezetve. — 3-ör. Enyhítő körülménynek tekintendő, hogy Bellan Mihály megyei főszámvévi egy tehetetlen szakközveget talált, kinek munkaképtelenségét Barsvármegye főispánja utján a megyei törvényhatósági bizottságnak már 1883. évben tudomására hozta. — Miután ezen feljelentés figyelembe nem vétetett, az alispán kényszerülve volt ezen melléje adott szakközvegeket használni, valamint annak munkálataiban és havi jelentéseiben megbízni. — Minthogy pedig a megyei főszámvévi a pénztári naplók havi vizsgálatánál hibát vagy gyanúsít soha nem jelzett, s ellenkezőleg, mert minden pénztári vizsgálat alkalmával a naplók és mellékleteknek, valamint egyes alapokból felvett s időközben megtérített kölcsönök átvezetésének helyességét a pénztárt vizsgáló küldöttség előtt szóval is konstata, a megyei számvévi utólag beigazolt ezen megbízhatatlansága és tehetetlensége — az alispánnal szemben enyhítő körülménynek tekintendő. — 4-er. Enyhítő körülménynek tekintendő, hogy a pénzkézelési szabályok ellenére — egy részt a pénztárba késedelmesen beszolgáltató közpénzeknél, valamint a közpénztáron kívül kezelt pénzeknek eszközölt kifizetésnél nemcsak senki nem károsodott, hanem ezen különlegesen kezelt közpénzek egyedül és kizárólag a megyei utunkalokból keletkezett vállalatok kifizetésére fordítottak oly képen, hogy az ez irányban megtartott vizsgálatok tanúsága szerint a vállalkozókkal kötött alku egyezmények és kifizetések, a megyére mindig kedvező és hasznos eredményt mutattak. — 5-ör. Enyhítő körülménynek tekintendő végtére azon körülmény is, hogy a vizsgálat folyamában kihallgatott tisztviselők vallomása — a fegyelmi határozatban kimondott mulasztásokon kívül — semmi oly ténykörülményt fel nem tüntetnek, mely Szászy István öngyilkos főpénztárnokkal szemben tanúsított jóhiszeműségét csak távolról is érintené.

A tisztí javadalmazás visszahagyása kimondandó volt, mert a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1884. évi május 8-án 21093/IX. szám alatt kiadott intézkvénye szerint, a fegyelmi uton hivatalos állásától felfüggesztett tisztviselők felfüggesztésük tartamára fizetésben nem részesülnek.

Znamenák Sándor megyei tisztí ügyész, a pénztári vizsgálatoknál észlelt és felismert felületes eljárás ellen tett felszólalásainak kellő hatálylyal való érvényesítése elmulasztásában vétkeinek kimondatás; és hivatalos állásától történt felfüggesztése idejéért visszamaradt tisztí javadalmazásának elvonása mellett az 1876. évi VII. t. cz. 11. §-a a) pontjához képest első fokú fegyelmi büntetésre, dorgálásra ítéltetik. Egyszersmind ellenében a Szászy István volt megyei főpénztárnok által elkövetett sikkasztás s ekkor 44071 f. 30 kbn megállapított pénztári hiánynak, valamint a sikkasztás napjától számítandó 5%-től kamatoknak, ugyszintén az utólagosan netán még felmerülhető hiányok megtérítése tekintetében az anyagi felelősség az 1870. 42. t. cz. 75. 76. §§-ai alapján a pénztári vizsgálatoknál való részessége arányában, megállapítatik.

Indokok: A törvényszerű felügyelet hiánya kimondandó volt 1-ör mert saját beismerése, valamint a kihallgatott egyes tisztviselők vallomásaiból kitűnik, hogy Znamenák Sándor tisztí ügyész a pénztári vizsgálatok alkalmával a pénztári álladékok számbavételét, valamint a fő- és szaknaplók tételeinek a kötvényekkel, takarékpénztári betéti könyvekkel és a nyilvánpapirokkal leendő összegegyeztetését többszörösen sürgette; sőt a gyámpénztárból utivállalatokra engedett előlegeket kifogásolta ugyan, de ezen észlelt hiányok orvoslását kellő hatálylyal nem érvényesítette; az általa tudva hiányosan fogantatosított pénztári vizsgálat jegyzőkönyvét észrevétel nélkül aláírta, s ez által hozzájárult ahhoz, hogy a szabálytalan és felületes pénztári vizsgálat következtében nem javítottatott és Szászy István részéről követett büntös sikkasztás tovább lappanghatott. 2-ör. Mulasztást követett el azáltal is, hogy a pénztári vizsgálatok felületes fogantatosításáról már hosszabb időn át tudomással bírván, az alispántól e részben nyert megnyugtatóssággal beérte és a megyei törvényhatósági bizottságnak észrevételéről elterjesztést nem tett.

Ennek ellenében enyhítő körülménynek tekintendő: 1-ör. Tény az, hogy sem törvény, sem szabályrendelet által részletesen nincsen meghatározva: a pénztári rovincsolásoknál mily teendőket tartozik végezni a tisztí ügyész? S hábár az 1870. 42. t. cz. 58. §-a n) pontja a tisztí ügyésznek minden pénztári vizsgálatnál tevéleges részvételre enged következtetést; de mert ugyanazon törvény 60. §-a a tisztí ügyész kötelességeit a törvény és a törvény erejével bíró szokások és szabályrendeletek felletti örkődésre fekteti; . . s ekként számítani teendők az ügyész szoros kötelességei közé sorozva nincsenek, ennél fogva a pénztári vizsgálatnál elkövetett számbavételi és könyvelési mulasztásokért Znamenák Sándor tisztí ügyész — sulyos beszámítás alá vonható fegyelmi vétség nem terhelheti. 2-ör. Enyhítő körülménynek tekintendő:

Mintha csak kísértet volna,
A mint rátekin a papra.

Mondja a pap reá nézve:
Esküdj az Isten nevére
„Szereted-e menyasszonyod?”
Pali sápadt mint egy halott,
Néz, s nem felel a kérdésre.

Menyasszonya mosolyog rá,
Mintha szívéből mondaná:
„Mond, hogy szeretsz, bár én tudom,
Mégis jól esik hallanom.”
Pali feléz az oltárra.

Felemeli dacos fejét,
S meg hazudtolja Istenét,
Bátran azt mondja: szereti,
S kezét a keresztre teszi;
A pappal mondja esküjét.

Áldást ad a pap reájok,
S most már elválhatlan párok.
Szent frigy köti őket össze,
Hogy a hűség láncza kösse,
Míg nem jó halál órájok.

S künn a templom ajtajában
Áll egy leány gyász ruhában.
Élos tör csillog markába;
Hűtlen szeretőjét várja,
Ki úszik a boldogságban.

Pali kilép; a nép vele,
Karjába arája keze.
Szétnéz-reszket-szedül feje,
Arézán a halál s bűn jele.
Az ajtóra tapad szeme.

Maresa elébe lép bátran,
Mint boszúálló Isten, gyászban.
S szemébe néz. Mind megáilnak.
Sóhaja leng a halálnak,
Templom elcsarukakába.

„Ne félj Pali, ne félj tőlem!
Nem jöttem én esküvődre,
Csak azt mondom, (utójára)
Hogy bünt tétél az oltárra;
Emlékezzél e gyűirre!

Itt van jegy-gyűirűd, mit adtál,
(Minek már az, ha megcsaltál)
Megcsaltál, mint azt megcsalod,
A ki most lett menyasszonyod,
Mert még neki is hazudtál.

Nem átkozlak (azt nem teszem),
Majd meg büntet még Istenem,
De legelső lépésed,
Legyen, testemen átlépned;
Meguntam én az életem.

A tör villan jobb kezébe,
Máskik perczbe kebelébe.
A megcsalt lány megszűnt éni.
Holttestén kellett átlépni,
A nép borul tetemére.

Pali mint egy örült rohan
Gyorsan vissza a templomba.
S jegy gyűirűjét az oltárra,
A pap elé visszavágja:
„Nem kell, nem azon vér folt van.”

„Megöltem a szeretőmet,
Megöltem egy árva szívet,
Gyilkos vagyok fogjatok el,
Vagy ő vele vigyetek el,
Szép virágos temetőbe.”

Reá borul tetemére,
Arézán ragad Maresa vére,
S azt kit megcsalt életében,
Csókolja most holtan vérben,
Tomboló vad szenvedélylyel.

Kendős Maresa sírja régen
A temető szögletében.
Pali örült fájdalomában,
Nyugtót talált a halálban,
S most az ő sírja is készen.

Lukács István.

Jámor tévedések.

— A kakuk tojások. —
Alapos trics-tracs.

Mint a legsimábbra kigyalt gyurótábla, oly sik tájékon fekszik Nagy-Galambos helysége. Tiszta szinaranyért sem

lehetne határában egy piczike dombot is felfedezni. Legtöbb reményük a leendő vasúthoz, a jó galambosiaknak lehet, mert náluk kell legkevesebb töltelék, a gőzparipa utjához.

Ilyen volt ez a határ, talán még boldogult ősapánk, a derék Noé idejében is. Pompás talaja terem buzát, árpát, kukoricát bőven. Esznek is a jó galambosiak olyan fehér kenyeret, mint másutt a zsemlye. Olykor még szalonna is jut hozzá, különösen farkasdi, melyről így hangzik a dícs-hymnus: „A farkas li hagyma, jaj be édes!” Hanem a szívet és lelket vidámitó, talentumot élesztő, keblét örömmre hevítő ital, a bor, ó keserű fájdalom, Galamboson nem terem!

Sokat gondolkoztak a falu bölesei azon, hogyan kellene ezen a bajon segíteni?! Volt ott tanács, terv, indítvány annyi, hogy jó Csanády bátyánk agyában, annyi honmentési gondolat még nem fordult meg. Még egyik dícső atyafi azt is elég merész volt indítványozni, hogy ki kell rendelni a falut, ha az özönvíz nem hordott nekünk hegyet, hordjunk magunknak mi, ültessünk bele venyigét, mindiárt lesz szőlőhegyünk, de ezen nagytratóri indítvány, mint kissé korai, csakhamar elejtetett.

De hát az egyenes földön nem terem meg a dícső szőlő, a borban gyöngyöző égi szikrának okvetlen domb kell?! Hiszen Kecskemét híres városa, sik tájékon fekszik, mégis termel szőlőt, szőlő közbe Csiszár a községi adóvégrehajtó. Próbáljátok meg kegyelmetek!

Ugy van biz a, jó lesz, mondá a gyülekezet, ültetünk szőlőt, lesz borunk, va-

gyunk olyan fala, mint a többi s egy a sok közül nagy örömben már előre rákezdé a nótát: „Csicsóné galambom!” stb.

Igen ám, monda a falu feje, de hogyan? Mi sohase ültettünk szőlőt, apáinktól ezt nem tanulhattuk meg. A természettel majd csak elbánunk, de a venyigével, azal mi lesz?! Ha csak el nem megyünk a szilvásiakhoz okulni ebből a gazdálkodási tudományból.

Hát elmegyünk oda! kiáltá a lelkesült tömeg. (Már így lelkesültek, hát még ha boruk is terem?)

Ugy is lett. Elmentek Szilvársra. Felkérték Róka uram ő kegyelmét, ki is hajlandó lett jó diurnumért beoktatni a venyige ültetés nagy titkába.

És lett szőlő Galamboson. Gyönyörűségesen nőtt az elletés. A 25 holdnyi szőlős tábla büszkesége lett a falunak. Elnevezték a szőlőkertet, Noéról a nagy szőlőtermelőről: „Noé bárkájának.”

Mikor az első termést megszüretelték, mozsárlövésekkel adták tudtul a nagy világnak, mikor van az első szüret Galamboson, a Noé bárkájában.

Hanem a szőlővel nem igen kinálkoztak. Nem olyan volt, mint másutt. Nem volt: édes, hanem savanyu. Olyan savanyu, hogy a ki megízlelte, annak ugyan elvástott a foga, úgy hogy három hétig elég volt kiköszörölni. Leve a szőlőnek volt elég sok, de nem igen tapadt, mint a jó must szokott, senkinek a nyelvéhez; de a bi-csak, az kinyitott tőle minden jó kereszténynek zsebében.

Mi ennek az oka? Megkérdezték Róka

hogy nevezett tiszt ügyész a pénztári vizsgálatok felületességét az alispán, mint a pénztárt vizsgáló küldöttség vezetője előtt többszörösen hangsúlyozta, sőt feljelentéseit csakis a pénztár vizsgálatok tüzetes kereszttelvezetése iránt nyert alispáni ígéretek következtében nem fogatosította. 3-or enyhítő körülménynek tekintendő: hogy nevezett tiszt ügyész, midőn Szászy István öngyilkos főpénztárnok sikkasztásai megállapítottak, 117/1885. sz. közgyűlési könyv tanúsága szerint önmaga kérte személye ellen a vizsgálatot. 4-or enyhítő körülménynek tekintendő: hogy nevezett tiszt ügyész ebbeli hivatalát hosszú éveken át pontosan és kifogástalanul viselte s feddhetlen jellege, valamint jó hírneve közbecsülésben áll. 5-ör enyhítő körülménynek tekintendő: hogy a pénztári vizsgálatoknál teljes jóhiszeműséggel járt el, és Szászy István főpénztárnokkal szemben az általános bizalom által ő is tévútra vezetett. 6-or enyhítő körülménynek tekintendő: a pénztári vizsgálatoknál közreműködni hivatott szakközeg Bellan Mihály főszámvevőnek tehetetlensége, valamint azon körülmény is, hogy a vizsgálat folyamán kihallgatott tisztviselőknek vallomásai semmi oly terhelő körülményt nem tartalmaznak, mely a fegyelmi határozatban már is beszámított kisebb fokú fegyelmi vétség súlyosítására alaposan tekintetbe vehető lenne.

A tiszt javadalmazás visszahagyása kimondandó volt, mert a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 1884. évi május 28-án 21093./IX. szám alatt leérkezett intézkedése szerint a fegyelmi uton hivatalos állásától felfüggesztett tisztviselők a felfüggesztés tartama fizesésben nem részesülnek.

Bellan Mihály megyei főszámvevő 1885. évi december hó 20-án elhalálozván, ellenében a fegyelmi eljárás alaki része megszüntetett. Tekintve azonban, hogy nevezett főszámvevő, egy a pénztári vizsgálatoknál, valamint a hatáskörébe tartozott könyvelések felülvizsgálatánál súlyos mulasztásokat követett el, ennél fogva állásától történt felfüggesztése idejétől visszamaradt tiszt javadalmazásának megvonása mellett a Szászy István öngyilkos főpénztárnok által elsikkasztott közpénzeknek, valamint az elsikkasztás napjától esedékes 5% kamatoknak, ugyszintén a még netán felmerülhető hiányoknak megtérítése tekintetében az anyagi felelősség ellenében, illetőleg hagyatékának terhére megállapítatik.

Indokok: Az anyagi felelősség Bellan Mihály volt főszámvevőre kimondandó volt: 1-ör. Bellan Mihály megyei főszámvevő a szakmájához és hatásköréhez tartozó pénztári vizsgálatok alkalmával a pénztári naplók és főkönyvekben a már 1882-ik évben fennállott hamis átvezetéseket — habár jóhiszeműleg — észre nem vette, a pénztárban elfekvő kötvény- és értékpapirokat, valamint a takarékpénztári betéti könyveket s egyéb be- és kiutaló mellékleteket a naplók tételeivel összeegyeztetni elmulasztotta; sőt pénztári vizsgálatok alkalmával a neki többször átadott takarékpénztári bejegyzéseket a naplókkal megegyezőnek kijelentette s ez által a pénztárt vizsgáló küldöttséget nem csak félre vezette, hanem a Szászy István által folytatott bűnös üzelmek folytatására öntudatlanul alkalmat nyuj-

uramat, hogyan van az, hogy az ő boruk olyan savanyu!?

Hát annak nagy oka van, felelő Róka uram, kit nem hiába hívtak Rókanak. Nem érik meg a szőlőjük.

Nem érik meg?! Hát miért nem érik meg?!

Azért, mert nem lakik a szőlőjükben kakuk madár?!

Kakuk madár?! Csakugyan olyat mi sem láttunk még. Hát szerzünk azt is, ha csak az a baj! Van kegyelmeteknél? Megvesszük a tojását!

Jó, küldhetek, hanem darabja 1 frt! Küldött is Róka uram nekik még az nap vagy 40 drb tojást, hanem azok aztán ritka tojások voltak. Soha tojásnak olyan ritka keletje nem volt. Egy percz alatt elkelt, mind a 40 darab; pedig holmi erdei csigabigák voltak. Tyuk alá rakták menten, de biz azok máig kelnek.

Később megtudták hogy rá vannak amugy Róka módra szedve. Lestek is huzamos ideig a Rókára, de biz az csakhamar meghalt, rajta boszut nem állhatnak. A kakuk tojásokat azonban nem ajánlatos Galamboson emlegetni, annál kevésbé e tárgyban kérdezősködni, mert ököllel adnak a szives felvilágosítást.

Boruk azonban ma is, olyan savanyú, hogy ha csak meglátja is, a jó borhoz szokott atyafi, elshajtja magában:

„Galambosi bortul:
Ments meg Uram attul!”

Szecsődi.

tott s a sikkasztásokat, a mi fötelességében állott volna, észre nem vette. 2-or. A pénztári naplók és főkönyveknek havonként teljesíteni kötele átvizsgálásáról az alispáni hivatalhoz beterjesztett jelentéseiben észre vételezni valót soha nem talált s azoknak rendben létét jelezte, mely eljárásával megbízhatlanságát igazolta.

A tiszt fizetés megvonása kimondandó volt, mert a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 1884. évi május 8-án 21093./IX. szám alatt leküldött intézkedése szerint a fegyelmi uton hivatalától felfüggesztett tisztviselők felfüggesztésük tartamára fizetésben nem részesülnek.

Andreánszky Emil időközben állásáról lemondott alpenztárnok a viselt hivatalával kapcsolatos kötelessége teljesítése elmulasztásában; sőt annak megszegésében, valamint a megyei pénzkezelési és számviteli szabályzatnak figyelmen kívül hagyásában vétkesnek kimondatik; hivatalától történt felfüggesztés idejétől elmaradt tiszt javadalmazása a megyei pénztár javára visszatartatik; és ellenében a Szászy István volt megyei főpénztárnok által elsikkasztott s eddig 44071 frt 30 krban megállapított hiányok, valamint a sikkasztás napjától számítandó 5% kamatoknak, ugy szintén az utólagosan netán még felmerülhető hiányok megtérítése tekintetében az anyagi felelősség, az 1870. évi 42 t. cz. 75 és 76 §§-ai alapján a szolgálati idején át történt sikkasztások meghallgatott szakértők arányában megállapítatik. Egyebekben pedig a hivataláról időközben történt lemondása által a további fegyelmi büntetés meghaladottá vált.

Indokok: A kötelesség nem teljesítése sőt annak megszegése, valamint a megyei pénzkezelési és számviteli szabályzat figyelmen kívül hagyása kimondandó, és a fegyelmi vétség tényálladékanak fennállása megállapítandó volt, mert: 1-ör Andreánszky Emil alpenztárnoki állásának elfoglalása idejében a reá bizott pénztáraknak szabályszerű átvételét valamint az átadást nem követelte és hivatalos állását a nélkül elfoglalta, mi által nem csak nagy mulasztást követett el, hanem a pénztárban már akkor fennállott sikkasztások következményeit is magára vállalta. 2-or A főpénztárnokkal szemben ellenőri kötelességét nem teljesítette a mennyiben a főpénztárnoknak bár jóhiszeműleg, de felszólalás nélkül elnézte azt: hogy a pénztárból készpénzeket tüke elhelyezés végett és takarékpénztári könyveket tüke felvétele végett tetszés szerint kivett; hogy ezen pénzműveleteknek miként történt fogatosításáról magának meggyőződést soha nem szerzett, hanem minősíthetetlen közönyvel a sikkasztás tovább folytatását lehetővé tette. 3-or. Az alpenztárnoki teendőit és kötelességeit feltüntető pénzkezelési és számviteli szabályokat meg nem tartotta, a mennyiben az általa vezetett főnaplók és a közös rendelkezésre állott szaknaplók tételeit ellenőri kötelességénél fogva a pénztár kötvénybeli álladékaival, valamint a takarékpénztári betéti könyvekkel és a nyilván papirokkal soha össze nem egyeztetette, a naponként és hetenként fogatosítani kellett zárlatokat meg nem eszközölte, s hivataloskodása alatt hivatalos állásával járó kötelességeit nemcsak fel nem ismerte, hanem azokat indokolatlanul és törvényellenesen főnökének alárendelte. Ellenben enyhítő körülménynek tekintendő: 1-ör hogy Andreánszky Emil alpenztárnoknak ezen mulasztását, fiatal kora tapasztalatlansága és jó hiszeműsége okozta; 2-or hogy köztudomásulag ismert szelid lelkületénél fogva a főpénztárnok mint közvetlen főnöke iránt, ellenőri jogait és kötelességeit kellő erélyvel érvényesíteni nem bírta. A tiszt javadalmazás megvonása kimondandó volt, mert a Nagyméltóság m. kir. Belügyminiszteriumnak 1884. évi május hó 8-án 21093./IX. szám alatt leérkezett hivatalos állásától felfüggesztett tisztviselők a felfüggesztés tartamára fizetésben nem részesülnek.

Ruffy Lajos alszámvevő mint 1882. év június hó 22-től 1883. év december hó 31-ig alkalmazott alpenztárnok, az utóbb nevezett állásával kapcsolatos kötelesség teljesítésének elmulasztásában, sőt annak megszegésében vétkesnek kimondatik, a hivatalos állásától történt felfüggesztés idejétől visszamaradt tiszt fizetésének elvonása mellett — ellenében a Szászy István volt megyei főpénztárnok által elsikkasztott s eddig 44071 frt 30 krban megállapított, valamint a sikkasztás napjától számítandó 5% kamatoknak, ugyszintén az utólagosan netán még felmerülhető hiányok megtérítése tekintetében az anyagi felelősség az 1870. évi 42. t. cz. 75. és 46-ik §§-ai alapján a sikkasztásoknak alpenztárnoki szolgálati idejére eső arányban megállapítatik. Egyebekben pedig hivataláról időközben történt lemondása által a további fegyelmi büntetés alapját vesztette.

Indokok: Ruffy Lajos alszámvevő, mint volt alpenztárnok, ezen hivatalával kapcsolatos kötelességei elmulasztásában, sőt azok megszegésében vétkesnek kimondandó és ellene az anyagi kártérítés kötelezettsége megállapítandó volt 1-ör, mert hivatalát mint alpenztárnok a reá bizott pénztáraknak szabályszerű átvétele és az átadás követelése nélkül elfoglalta, valamint alpenztárnoki hivatalától történt megválasa alkalmával a saját részéről tenni köteles pénz-

tár átadását elmulasztotta s ez által is Szászy István sikkasztásainak tovább folytatását jóhiszeműleg lehetővé tette. 2-or. A főpénztárnokkal szemben ellenőri feladatát és kötelességeit nem érvényesítette, a mennyiben a főpénztárnok által önhatalmulag a pénztárból kivett közpénzeket és a takarékpénztári könyvekre elhelyezett betéteket kellőleg nem ellenőrizte; ezen pénzműveletekről magának biztos tudomást nem szerzett, miáltal, bár jóhiszeműleg, lehetővé tette azt, hogy Szászy István sikkasztása fedve maradt. 3-or. Az alpenztárnoknak hivatása az lévén: hogy a főpénztárnokot saját felelősségére minden cselekvényében ellenőrizze, minősíthetlen mulasztást és súlyos vétséget követett el az által, hogy az ellenőrzésére bizott pénztárakban elfekvő kötvényeket, takarékpénztári könyveket, nyilvápapirokat s mindennemű pénztári álladékokat egész hivataloskodása idejében sem a főkönyvek adataival, sem a szaknaplók zárlataival össze nem egyeztetette, hanem ellenőri hivatását gépiesen a főpénztárnoknak alárendelte. 4-or. Nagymérvű mulasztást követett el az által is, hogy a rendelkezésére álló naplókban — különösen az ut- és hidépítési alapnál 1882-ik év június hó 28-án, október hó 11-én és november hó 29-én „előleg visszatérítési czimén“ kiadásba helyezett három ezer forintnak a köleszőző alapnál bevételképen szükséges, de elmulasztott könyvelését átnézte s ez által, jóhiszeműleg bár, alkalmat nyújtott arra, hogy ezen 3000 frt is elsikkasztassék. Enyhítő körülménynek tekintetik 1-ör, hogy Ruffy Lajos ezen mulasztását fiatal kora és tapasztalatlansága által követte el, mert jóhiszeműsége kétségtelen s jellege kifogástalan. 2-or. Köztudomás szerint szelid lelkülettel bír s ennél fogva a főpénztárnok, mint közvetlen főnöke, egyuttal nejének gyámtyja irányában nem bírta alpenztárnoki jogait és kötelességeit kellő erélyességgel érvényesíteni. 3-or. Szolgálati idejében az alpenztárnoki teendők különlegesen és részletesen szabályozva még nem voltak, valamint azon időben a pénztárnak csak egy kulcsa volt, mely a főpénztárnok által őriztetett. A tiszt javadalmazás megvonása a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 1884. évi 21093./IX. sz. intézkedésében birja alapját. Kelt mint fent. Mailáth s. k., főispán, elnök.

E fegyelmi ügyben megyénk törvényhatóságának legközelebbi ülésén tétetnek meg az előterjesztések.

Mi e tárgyban lapunk hasábjain kifejtjük nézeteinket; meg vagyunk győződve, hogy ennek kapcsán — az ügy kellő megvilágítása céljából — mások talán hivatottabb jogismerettel, körültekintéssel szintén alkalmat nyújtanak az ügynek igazságos és megyénk érdekeinek megfelelő végelintézéséhez.

— **A gyermekhalandóság okai.** A népesedési statisztika már rég kimutatta azon szomorú jelenséget, hogy gyermekeink között aránytalanul nagy a halandóság, főképp az alsóbb néposztályban. Ennek oka abban rejlik, hogy a népnek nincs kellő érteke az egészségügy követelményei iránt. Lakásai, csekély kivétellel, oly rosszak s tisztaság tekintetében annyira elhanyagoltak, hogy a gyermeknek, ha csak erős szervezettel nem bír, el kell pusztulnia. Népünk még ma is ragaszkodik alacsony viskóhoz, a padmaly fejét érinti, az ablakok oly kicsinyek, hogy világosság alig hatolhat be rajta s télnek idején félig még be is tapasztják. Hogy mily levegő lehet az ily szobákban, melyben sokszor hatan-heten is összeszorulnak, sőt még főznek is, az könnyen elképzelhető. Az ily szobákban nem fejlődhetik a gyermek. És mi történik tavasszal? A szülők magukkal viszik a csecsemőt ki a mezőre, a hól dolgoznak. Itt egész nap az idő viszontagságainak van kitéve. Ezt edzésnek korántsem lehet nevezni, mert a gyermeki szervezet még nem fejlődött annyira, hogy edzeni lehetne. Rosz a táplálkozás is. Sok anya, csakhogy elhallgattassa síró csecsemőjét, czuczlit nyom a szájába! Nincs veszedelmesebb valami, mint az ilyen pecek, mely pár óra alatt meg-savanyodik, erjedésbe megy át s a gyermeket valóságos megmételezi. Valóban ideje lenne, hogy az egészségügyi intézményeket, ne csak városokban, hanem falvakban is meghonosítsanak s a hatóság erélyesen felügyelje azok keresztülvitelére.

E—t.

Különfélék.

— **A csata-lévai vasut kiépítésére nézve** okt. 17-én kötött egyezmény értelmében Léva város közönsége 25,000 frtal köteles hozzájárulni az építés költségeihez. Egyedül ezen összeg biztosítása, lefizetése jogosít bennünket arra, hogy az építő vasut-társulat által tett kötelező ígéretek teljesítését szorgalmazzuk. Miután az összeg biztosítására nézve a társulat részéről határnapul

május 10-ike tüzetett ki: csak alig 1—2 nap választ el bennünket kötelező nyilatkozatunk megtételétől. — Az összeg — köztudomás szerint egy évi adók felajánlása által lesz összehozva; ajánlataikkal még sokan hiányoznak polgártársaink közül. Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kik városuk jövőjét kockára tenni félnek, kik a város felvirulását, lakosainak sorsát, embertársaik nyugalmát biztosítani kívánják, hogy: **még e hét folytán ajánlatuk megtétele végett a polgármesteri hivatalban jelentkezzenek.** — Jövő számunkban adni fogjuk az aláírók névsorát s a megajánlott összeget. Közöljük egyszersmint azok neveit is, kik egyenes felhívásra bármely okból megtagadták az aláírást. Lássá Léva város közönsége és az utó nemzedék, kik fellettek meg polgári kötelességeiknek.

— **A honvédelmi miniszterium** a helyb. m. kir. honvéd állomás-parancsnokság útján elismerését fejezi ki a Léván, febr. 20-án megtartott bál rendezőinek, a honvéd tisztü ortvegyek és árva segélyezésére jutott szives adományért; egyidejűleg értesíti a parancsnokságot, hogy a tiszta jövedelem felerészelt képező 16 frt 50 kr adomány a központi állampénztárba szállítattott.

— **Színészeink** befejezték előadásait. A társulat Hevesi Lajos firmája alatt kezdte szereplését Léván s végezte Ferencz Liptai szövetkezetében. — Ez utóbbiak ellen semmi kifogásunk nincs; sőt elmondhatjuk, hogy a társulatnak e két tagja Ferencziné és Liptainéval egyetemben, képezték a társulat hivatottabb elemét. A színigazgató ur azonban itt tanusított eljárása által ijesztő példáját adta egy szövetkezett banda merényleteinek. Ugyanis Hevesinek titkárja, Kertész Gyula (ezelőtt voltaképen Scheibner Smüle), ki az igazgató urnak édes testvére, bérleteket gyűjtött mindenrendű előadásra érvényes szelvények kibocsájtása mellett, — s mint utólagosan értesülünk — a jónévi igazgató ur titkárja ígértét figyelembe sem vette s a kibocsájtott szelvényeket csak olykor-olykor engedte érvényesíteni; így maradt Léván a szelvények egész halmaza, mintegy foglalól a jövőre hozzánk érkező szintársulat bérlet gyűjtéséhez. — Mint halljuk Hevesi ur telep helyeiről vidéki kirándulásokat is szokott tenni, így a többi közt meglátogatta a jó ipolyságiakat is bérlet gyűjtés végett, de oda menni szándékában sem lehetett, mert ugyanazon idő alatt a mojszi-testvérek egyike (háman vannak) már Zelizen szórta a szelvényeket. — Szolgáljon ez tájékozásként a „központi igazgató ságnak“ s vegye szívére a színügy hivatott apostolainak sorsát, s kövessen el mindent, hogy kellő erkölcsi garancia nélküli világszólók által ne bitortassék a színigazgatói jog. — De mi is okulhatunk belőle: a rendőrkapitány ur alakítsa meg városunkban a színügyi bizottságot, hogy ennek segélyével alaposan tekinthessen körül: kinek s mikor adjon engedélyt színelőadások tartása végett a városba való belépéshez.

— **A felvidéki magy. közm. egyesületnek,** a legújabb kiadott idősziki értesítő szerint, 180 alapító és 2924 rendes tagja van. Az év első negyedében 1306 frt 47 kr adomány gyűlt egybe, a pénztárba befolyt 5157 frt 79 kr, kiadás 1547 frt 76 kr. A pénztárilag kezelt vagyon a kint levő alapítványokon és tagdíjakon kívül 17,249 frt 85 kr. Az egyesület ez idei közgyűlését Balassa-Gyarmaton fogja tartani jun. 17-én.

— **Az érsekujvári lóvásár,** melyre annak idején olvasóink figyelmét is felhívtuk s melyet a nyítramegyei és bars megyei gazd. egyetlek kezdeményeztek, — mint leveleznök írja, — szép eredménnyel folyt le. A vásáron számos külföldi kereskedő is részt vett, azonfelül 4 közös hadsereg és honvédség lóvásárló bizottsága is ott volt s mindkét bizottság tetemes és jentékeny bevásárlásokat tett. A legtöbb bevásárlást a bécsi közuti vaspályatársaság, prágai, temesvári, pozsonyi és tarnóci kereskedő czégek tették. A vásárra mintegy 350 drb ló hozott be. Az árak különbözők voltak. Legkisebb ár 145 frt, a legnagyobb 575 frt volt darabonként. A forgalom körülbelül 25,000 frtra tehető.

— **A könyvtárak Magyarországon.** A statisztikai hivatalhoz beérkezett jelentések szerint 2314 könyvtárról érkeztek be az adatok, de ezekből csak 1775 üti meg a felállított mértéket, a mi magánkönyvtáraknál legalább 1000 kötet, közkönyvtáraknál 5000 kötet. Az 1775 könyvtár közt van 1089 közkönyvtár 5.088,795 kötettel és 666 magánkönyvtár 2.026,152 kötettel. Van tehát az 1775 könyvtárban összesen 7.114,947 kötet könyv s így egy könyvtárra átlag 4054 kötet esik.

— **Ekeversenyek a vidéken.** Az országos kiállítás következtében tudvalevőleg az utolsó két évben megszüntették a vidéken itt-ott rendezni szokott ekeversenyeket és gazd. gépkiallításokat, de már az idén ismét megkezdik azokat és eddig már az országnak, mintegy 12 gazdasági egylete indított mozgalmat ily versenyek iránt, sőt Szolnokon, Topolyon és Nyitrán már végleg el is határozták ilyenek megtartását. Kívánatos volna, ha hazai gépgyárosaink